

**UNIVERSITATEA “ȘTEFAN CEL MARE” DIN SUCEAVA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE
DOMENIUL DE DOCTORAT: CONTABILITATE**

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

**ANALIZA PREDICTIVĂ A FLUXURILOR DE
INVESTIȚII ȘI A PREȚURILOR DE TRANSFER ÎN
CONTEXTUL INTENSIFICĂRII RISCURILOR
GEOPOLITICE ȘI DE DIVERGENȚĂ ÎN
APLICAREA IFRS**

**Conducător științific
Prof. Univ. Dr. Veronica GROSU
Conf. Univ. Dr. Lilia GRIGOROI**

**Student Doctorand
Anatol MELEGA**

**Suceava
2023**

UNIVERSITATEA “ȘTEFAN CEL MARE” DIN SUCEAVA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE
DOMENIUL DE DOCTORAT CONTABILITATE

Vă aducem la cunoștință că în data de 10.04.2023, ora 10:00, în sala Senatului, Corpul A, domnul **Anatol MELEGA** va susține, în ședință publică, teza de doctorat, cu tema ”*Analiza predictivă a fluxurilor de investiții și a prețurilor de transfer în contextul intensificării riscurilor geopolitice și de divergență în aplicarea IFRS*” , în vederea obținerii titlului de doctor în domeniul Contabilitate.

Comisia de analiză și sinteză are următoarea componență:

Președinte

Conf.univ. dr. **Marian SOCOLIUC**

Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava

Conducător științific:

Prof.univ.dr. **Veronica GROSU**

Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava

Conf. univ. dr. **Lilia GRIGOROI**

Academia de Studii Economice a Moldovei

Referenți

Prof. univ. dr. **Liliana IONESCU FELEAGĂ**

Academia de Studii Economice din București

Prof.univ. dr. **Adriana TIRON TUDOR**

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca

Prof. univ. dr. **Elena HLACIUC**

Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava

Secretar Școala doctorală USV,

Corina DUDUMAN

În acest scop, vă punem la dispoziție rezumatul tezei de doctorat și vă invităm să participați la susținerea publică a tezei. Vă mulțumim.

CUPRINS

CUVINTE CHEIE	4
CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT	5
ABREVIERI	8
INTRODUCERE.....	10
PREZENTAREA SINTETICĂ A CAPITOLELOR TEZEI DE DOCTORAT	15
CONCLUZII FINALE, CONTRIBUȚII PROPRII, LIMITE ȘI DIRECȚII VIITOARE DE CERCETARE.....	30
BIBLIOGRAFIE.....	35

CUVINTE CHEIE

Având în vedere tematica tezei de doctorat „*Analiza predictivă a fluxurilor de investiții și a prețurilor de transfer în contextul intensificării riscurilor geopolitice și de divergență în aplicarea IFRS*” cuvintele cheie utilizate sunt: *raportare financiară; investiții străine directe; calitate; caracteristici calitative; asimetrie informațională; economii emergente; BRICS; politici și practici contabile; politici fiscale; prețuri de transfer; Standarde Internaționale de Raportare Financiară; părți interesate; geopolitică; geocontabilitate; georaportare financiară; internaționalizare; globalizare; multinaționale; surse de finanțare; volatilitatea activelor financiare; performanță; sustenabilitate; schimbări geopolitice; crize suprapuse; comunicare economico-financiară; teoria părților interesate; transparență informațională; analiză bibliometrică; factori determinanți; informații financiar-contabile; predictibilitate; siguranță investițională; economii dezvoltate; economii în curs de dezvoltare; economii slab dezvoltate.*

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT

LISTA FIGURILOR ȘI TABELELOR

CUVINTE CHEIE

INTRODUCERE

MOTIVAȚIA ȘI IMPORTANȚA CERCETĂRII

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE CERCETĂRII

METODOLOGIA CERCETĂRII

CAPITOLUL 1. SCHIMBĂRI DE PARADIGMĂ ÎN PROCESUL DE INTERNAȚIONALIZARE A COMPANIILOR – DE LA GEOPOLITICĂ SPRE GEOCONTABILITATE

1.1. Riscurile geopolitice – factori de influență asupra internaționalizării companiilor

1.2. Amenințările resimțite de referențialul IFRS ca urmare a intensificării riscurilor geopolitice

1.2.1. Influența riscurilor geopolitice asupra surselor de finanțare

1.2.2. Volatilitatea activelor financiare și a piețelor bursiere în condiții de risc

1.2.3. Efectele riscurilor geopolitice asupra performanței companiilor internaționalizate și sustenabilității afacerii

1.3. Necesitatea adaptării referențialului internațional de raportare financiară la schimbările intervenite în noua structură geopolitică globală

1.4. Geocontabilitatea - un nou concept sau paradigmă pentru investitori și celelalte părți interesate?

1.5. Considerații rezumative

CAPITOLUL 2. IDENTIFICAREA DE NOI OPORTUNITĂȚI ÎN ATRAGEREA INVESTIȚIILOR STRĂINE DIRECTE ȘI RESPONSABILE DIN PUNCT DE VEDERE SOCIAL PRIN VALORIFICAREA INFORMAȚIILOR FINANCIAR-CONTABILE

2.1. Teoria părților interesate și poziționarea investitorilor față de ceilalți utilizatori de informații financiar-contabile

2.1.1. Obiectivele situațiilor financiare în raport cu transparența informațională solicitată de părțile interesate

2.1.2. Limite și obstacole în satisfacerea necesităților informaționale ale părților interesate cu accent pe investitori

2.1.3. Perspective de dezvoltare a teoriei părților interesate în actualul context geopolitic global

2.2. Calitatea informațiilor din situațiile financiare - factor de influență în atragerea investițiilor străine directe și responsabile din punct de vedere social

2.2.1. Impactul politicilor și opțiunilor contabile asupra calității informațiilor din Situațiile Financiare și aportul acestora în atragerea investițiilor străine directe și responsabile din punct de vedere social

2.2.2. Identificarea posibilităților de reducere a asimetriei informaționale în raport cu părțile interesate cu accent pe investitori

2.3. Efectele adoptării IFRS asupra atragerii investițiilor străine directe și responsabile din punct de vedere social în țările BRICS

2.4. Considerații rezumative

CAPITOLUL 3. ANALIZA CADRULUI DE RAPORTARE FINANCIARĂ A COMPANIILOR DIN ȚĂRILE CU ECONOMIE EMERGENTĂ- GRUPUL BRICS

3.1. Particularități privind politicile și practicile contabile aplicate de companiile din țările BRICS

3.2. Obiectivele și structura raportărilor financiare a companiilor din cadrul economiilor BRICS

3.3. Puncte forte și slabe ale raportării financiare a companiilor din cadrul economiilor BRICS

3.4. Analiza comparativă a structurii raportărilor financiare ale companiilor din țările BRICS

3.5. Raportarea financiară IFRS – exemplu de bune practici privind atragerea de investiții străine directe și responsabile din punct de vedere social în țările BRICS

3.6. Considerații rezumative

CAPITOLUL 4. POLITICI CONTABILE ȘI FISCALE APLICATE PREȚURILOR DE TRANSFER ÎN ȚĂRILE BRICS

4.1. Analiza bibliometrică a sintagmei „prețuri de transfer”

4.1.1. Analiza bibliometrică a literaturii de specialitate cu tematica prețuri de transfer

4.1.2. Modelarea comportamentului clusterelor de cercetare în funcție de intensitatea legăturilor intracluster

4.2. Abordări contabile, juridice și fiscale privind prețurile de transfer

4.3. Identificarea factorilor determinanți în construirea dosarului prețurilor de transfer și atragerea de investiții străine directe și responsabile din punct de vedere social

4.4. Dosarul prețurilor de transfer-instrument de evaluare a legalității și conformității tranzacțiilor intragrup

4.5. Politici de evaluare și metode de determinare a prețurilor de transfer conform ghidului OECD

4.6. Politici fiscale aplicate prețurilor de transfer în economiile BRICS

4.7. Concluzii rezumative

CAPITOLUL 5. CONCEPTUALIZAREA UNUI INDICE DE PREDICTIBILITATE A FLUXURILOR DE INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE ȘI A PREȚURILOR DE TRANSFER CU AJUTORUL INFORMAȚIILOR FINANCIARE ȘI NEFINANCIARE

5.1. Scopul, obiectivele și ipotezele cercetării

5.2. Metodologia și strategia cercetării

5.3. Colectarea datelor și construirea eșantionului de lucru

5.4. Analiza rezultatelor obținute

5.4.1. Proiectarea indicelui de predictibilitate a fluxurilor de investiții străine directe, a prețurilor de transfer și construirea matricei de trend la nivelul economiei globale

5.4.2. Proiectarea indicelui de predictibilitate a fluxurilor de investiții străine directe, a prețurilor de transfer și construirea matricei de trend în economiile dezvoltate

5.4.3. Proiectarea indicelui de predictibilitate a fluxurilor de investiții străine directe, a prețurilor de transfer și construirea matricei de trend în economiile emergente / în curs de dezvoltare

5.4.4. Proiectarea indicelui de predictibilitate a fluxurilor de investiții străine directe, a prețurilor de transfer și construirea matricei de trend în economiile slab dezvoltate

5.5. Concluzii rezumative

CONCLUZII FINALE, CONTRIBUȚII PROPRII, LIMITE ȘI DIRECȚII VIITOARE DE CERCETARE

BIBLIOGRAFIE

ABREVIERI

AEOI	Automatic Exchange of Information
APB	Comitetul pentru Practici Contabile din Africa de Sud
ASEAN	Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est
BEPS	Base erosion and profit shifting
BRICS	Brazilia, Rusia, India, China, Africa de Sud
CAS	Standardele de Contabilitate Chineze
CbC	Country-by-Country
COVID-19	Virusul SARS-CoV-2
CPM	Metoda cost plus
CRS	Common Reporting Standard
CUP	Metoda prețului necontrolat comparabil
ESMA	Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe
FASB	Financial Accounting Standards Board
FMI	Fondul Monetar Internațional
FRSC	Consiliul de standarde pentru raportare financiară din Africa de Sud
G20	Grupul celor 20
G7	Grupul celor 7
G8	Grupul celor 8
GAAP	Generally Accepted Accounting Principles
GCC	Gulf Cooperation Council
HTVI	Hard-to-value intangibles
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
ICAI	Institutul Contabililor Autorizați din India
IFAC	International Federation of Accountants
IFRIC	The International Financial Reporting Interpretations Committee
IFRS	Standarde internaționale de raportare financiară
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
Ind AS	Standarde de Contabilitate Indiene
ISD/ISD	Investiții Străine Directe/Fluxuri de Investiții Străine Directe
SRI	Investiții responsabile din punct de vedere social
IT	Tehnologia Informației
JSE	Bursa din Johannesburg
L	Links
LoCA	Legea Conturilor Consolidate din Brazilia
MCA	Ministerul Indian al Afacerilor Corporative
MENA	Middle East/North Africa countries
MLI	Multilateral Convention
NATO	Organizația Tratatului Atlanticului de Nord
NC	Numărul normalizat al citărilor
O	Occurrences
OECD	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
ONG	Organizație neguvernamentală
ONU	Organizația Națiunilor Unite
PBU	Standarde de Contabilitate din Rusia
PIB	Produsul Intern Brut
RFB	Autoritatea Fiscală Braziliană
ROIC	Rentabilitatea Capitalului Investit
SARS	Serviciul Fiscal din Africa de Sud
SEC	Comisia pentru Valori Mobiliare din SUA
SPSS	Statistical Product and Service Solutions
SUA	Statele Unite ale Americii
SWIFT	Societatea pentru Telecomunicații Financiare Interbancare Mondiale
TL	Total Links
TP	Prețuri de transfer

TPG	Transfer Pricing Guidelines
UE	Uniunea Europeană
UNCTAD	Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare
***ShE	Nivelul economiei subterane
***Tr	Cota de impozitare
***Cr	Riscul general de țară
***Fb	Povara fiscală
***ROIC	Rentabilitatea capitalului investit
***IEF	Scorul general al libertății economice
***TPr	Nivelul de reglementare al prețurilor de transfer conform ghidului OECD
***CPI	Nivelul corupției
***Igtp	Indice general de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer
***Itpde	Indice de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile dezvoltate
***Itpdev	Indice de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile în curs de dezvoltare
***Itppee	Indice de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile emergente
***Itpdde	Indice de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile slab dezvoltate
***IEgtp	Indice general de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer
***IEtpde	Indice de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile dezvoltate
***IEtpdev	Indice de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile în curs de dezvoltare
***IEtppee	Indice de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile emergente
***IEtpdde	Indice de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile slab dezvoltate

INTRODUCERE

Intensitatea schimbărilor geopolitice din ultima perioadă, amplificate de crizele suprapuse (economică, sanitară, energetică și militară) au creat o nouă realitate economică, cu repercursiuni directe asupra mediului de afaceri național și internațional. Schimbările geopolitice majore, accentuate de conflictul militar din Ucraina au împărțit lumea în două poluri opuse, între est și vest. Aceste efecte negative au fost resimțite în special de mediul economic, puternic afectat de modificările condițiilor de piață, de volatilitatea prețurilor, de inflația în continuă creștere, de perturbările intervenite asupra lanțurilor de aprovizionare și nu în ultimul rând, de o serie de factori cu incidență directă asupra performanțelor companiilor. În acest context, asistăm la o reducere a fluxurilor de investiții străine directe (ISD) și a investițiilor responsabile din punct de vedere social (SRI), concomitent cu creșterea riscului investițional. În același timp, agravarea tensiunilor geopolitice și economice din ultimul an au generat o *suprareglementare* și o intensificare a controalelor impuse companiilor de către guvernele naționale, mai ales în cazul celor care își desfășoară activitatea în țările direct afectate de criză. În aceste condiții, are loc o creștere a costurilor de conformitate și a riscului de sancțiuni financiare asupra companiilor care încalcă aceste reglementări.

Așadar, putem afirma că noul context economic și geopolitic conturat la nivel global poate constitui un impediment pentru procesul de raportare a companiilor, în sensul că informațiile financiare și nefinanciare furnizate pot avea un nivel calitativ mai redus, o serie de caracteristici ale acestora fiind vizibil afectate, cum ar fi de exemplu, credibilitatea și reprezentarea exactă. În astfel de circumstanțe, ținând cont că în elaborarea conturilor anuale, companiile se bazează pe o serie de estimări și ipoteze, este posibil ca anumite situații de incertitudine și risc asumate de investitori și de părțile interesate în general, să devină tot mai accentuate. Pentru a evita astfel de probleme, este recomandat ca managementul companiilor să conștientizeze impactul potențial al actualei crize geopolitice, generatoare de o serie de vulnerabilități și riscuri, cu impact prevalent indirect asupra raportării financiare. Așadar, pentru a preveni aceste situații se impune construirea din timp a unor strategii care să includă instituirea unui sistem eficient de management a riscurilor și consolidarea relațiilor cu părțile interesate. Principalele consecințe ale riscurilor geopolitice pentru companiile multinaționale includ: întreruperea aprovizionării, pierderea oportunităților de vânzare, fluctuații valutare și de preț și nu în ultimul rând, accentuarea riscului juridic și reputațional.

MOTIVAȚIA ȘI IMPORTANȚA CERCETĂRII

Procesul de globalizare a economiilor naționale și internaționalizarea companiilor reprezintă un fenomen multidimensional, influențat de diverși factori, printre care și riscurile geopolitice. Amplificarea riscurilor geopolitice din ultima perioadă a perturbat sistemul economic global, generând o criză economică și politică fără precedent, care la rândul ei a divizat marile puteri și a scos în evidență punctele slabe și nevralgice ale procesului de globalizare a economiilor naționale și ale internaționalizării companiilor. Pe fundalul conflictului militar din Ucraina și a sancțiunilor economice impuse Rusiei, asistăm pe arena politică și internațională la consolidarea și creșterea notorietății unei noi puteri politice și economice - grupul BRICS (Brazilia, Rusia, India, China și Africa de Sud).

La începutul secolului XXI, riscurile geopolitice nu erau evidențiate în categoria celor de nivel crescut în politica de management a riscurilor pentru marile corporații multinaționale. Aceste ipoteze au început să se schimbe odată cu sosirea *Primăverii Arabe* și a *Mișcării Occupy*,

culminând cu *conflictul din Crimeea*. În mediul academic, dar și în cel politic și economic s-a ajuns în prezent la un consens comun, în sensul că strategia geopolitică stă deseori la baza mediului de afaceri competitiv, iar corporațiile multinaționale pot fi percepute ca prelungiri ale granițelor și intereselor statului în străinătate, ceea ce evident crește expunerea la evenimentele geopolitice.

În această ordine de idei, considerăm că actualmente, un eventual proces de descentralizare a economiilor lumii va redefini echilibrul politic și economic global, conducând și la redefinirea referențialului internațional de raportare financiară (IFRS), care, inevitabil va fi expus riscului de divergență în anumite țări ale lumii, în raport cu afinitatea sau apartenența la anumite structuri internaționale (cu caracter economic, geopolitic, cultural sau alte interese). Crearea unor noi blocuri politice și economice la nivel internațional va determina o nouă regrupare a economiilor naționale în raport cu interesele sociale și regionale, cu accent pe dezvoltarea relațiilor intra grup și pe menținerea relațiilor cu țările din exteriorul grupului în funcție de interesele de grup. Crearea acestor agregate geoeconomice va facilita accesul la fluxurile de investiții, de materii prime și forță de muncă. În vederea fluidizării capitalului intra grup, țările membre sunt nevoite să elaboreze reglementări de natură fiscală, financiar-contabilă și de altă natură, dar și să creeze organisme de control comune. În același timp, pentru a satisface nevoile investitorilor din cadrul grupului cu privire la adoptarea unor cerințe comune de *raportare financiară, comparabile și verificabile*, aceset țări pot fi tentate sau chiar determinate să elaboreze norme contabile comune, care vor fi valabile doar în cadrul grupului. Așadar, putem afirma că redefinirea contextului geopolitic va conduce și la reproiectarea raportării financiare a companiilor, acestea fiind nevoite să se adapteze politicilor și reglementărilor din cadrul grupului în care operează sau a jurisdicțiilor în care au filialele deschise. După pandemia de COVID-19, geostrategiile corporațiilor multinaționale joacă un rol semnificativ în procesul de redresare și restabilire a puterii în economia globalizată, acestea putând determina întărirea relațiilor comerciale și urmărirea unor parteneriate mai sustenabile, construite în jurul îmbunătățirii sănătății publice și rezilienței digitale.

În acest context, este firesc să ne punem anumite întrebări, precum: *Cum vor evolua lucrurile și din punctul de vedere al sistemului de raportare financiară? În ce măsură deglobalizarea sau trecerea de la un singur pol de putere, concentrat în SUA, la o multipolaritate economică, în care țările BRICS vor domina, va afecta parcursul raportării financiare?*

Totodată, pe măsură ce scenariul geopolitic tinde să escaladeze, mediul de afaceri se confruntă tot mai frecvent cu riscuri și provocări noi care le poate afecta capacitatea de a atrage investiții străine directe și de a obține randamente investiționale pe termen lung. Cu alte cuvinte, schimbările de paradigmă în actualul context global impun analiza impactului riscurilor geopolitice și a crizelor suprapuse asupra predictibilității fluxurilor de investiții străine directe și a prețurilor de transfer (PT) care, la rândul lor, vor influența informațiile din raportarea financiară, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. O astfel de abordare impune examinarea ramificațiilor riscurilor geopolitice asupra procesului de internaționalizare a companiilor și implicit asupra referențialului contabil internațional sau chiar crearea unui nou concept: *”geocontabilitate.”*

Principala *motivație* privind alegerea acestui subiect de cercetare o reprezintă necesitatea de indentificare a unor măsuri de atenuare a riscurilor geopolitice emergente majore pe care companiile trebuie să le ia în considerare în procesul decizional, cum ar fi de exemplu, schimbări intervenite în referențialul internațional de raportare financiară, lipsa de predictibilitate a

informațiilor privind fluxurile de investiții străine și prețurile de transfer sau destabilizarea rețelei de interconectivitate a economiei globale. Internaționalizarea companiilor și procesul de globalizare în ansamblul său, au contribuit la crearea unor lanțuri economice interstatale reprezentate prin relațiile comerciale și de investiții, motiv pentru care acțiunile și deciziile unei țări pot avea consecințe semnificative pentru celelalte. Un alt fenomen care se conturează pe arena internațională este creșterea numărului de companii multinaționale și utilizarea din ce în ce mai frecventă a strategiilor de stabilire a prețurilor de transfer cu scopul de a eroda baza de impozitare. Lipsa unui cadru de reglementare adecvat și adoptat la nivel global cu privire la tranzacțiile între părțile afiliate, obstrucționează trasabilitatea și previzionarea cu precizie a fluxurilor de numerar ieșite în afara granițelor.

O altă motivație a cercetării o reprezintă nevoia de a analiza potențialul de suprapunere a actualelor crize în exacerbarea provocărilor economice deja existente. De exemplu, o criză financiară manifestată într-o țară poate conduce la o reducere a investițiilor străine directe, care, la rândul său, poate da naștere unei crize politice sau poate supradimensiona una deja existentă într-o altă țară. În mod similar, o criză politică într-o țară poate determina diminuarea schimburilor comerciale cu alte țări, ceea ce, la rândul său, poate genera sau amplifica o criză financiară. Tot în acest scenariu, companiile cu legături puternice cu anumite companii multinaționale ar trebui să ia în considerare modul în care strategiile lor ar fi afectate în cazul în care un partener atât de important ar fi afectat în vreun fel în contextul unor astfel de crize.

Evaluarea impactului schimbărilor geopolitice și a crizelor suprapuse asupra predictibilității fluxurilor de investiții străine directe, prețurilor de transfer și implicit asupra raportării financiare este de o importanță esențială pentru factorii de decizie politică și pentru entitățile raportoare. În altă ordine de idei, înțelegerea modului în care crize de naturi diferite cumulate cu schimbări geopolitice în continuă ascensiune influențează economia mondială, poate ajuta factorii de decizie să acționeze în cunoștință de cauză atunci când vine vorba de politica economică, iar la nivelul companiilor, pot fi adoptate decizii mai bine informate în materie de investiții și tranzacții comerciale.

Putem constata cu ușurință că actualitatea acestei teme de cercetare este relevantă nu doar pentru decidenții de la nivel macro, cât și pentru entitățile raportoare care se confruntă și se vor confrunta cu situații inedite, caracterizate de incertitudine și chiar lipsă de predictibilitate. Acest lucru se datorează faptului că, pe măsură ce mediul economic global devine din ce în ce mai complex și mai dificil de gestionat, informațiile financiare s-ar putea să fie tot mai lipsite de acuratețe, oportunitate, verificabilitate și comparabilitate, ceea ce evident că va altera valoarea de confirmare și valoarea de predictibilitate. Așadar, peisajul politic și economic în continuă schimbare face dificilă previzionarea și evaluarea exactă a performanței și sustenabilității companiilor.

Considerăm că în prezent este esențial să monitorizăm cu atenție schimbările geopolitice intervenite, dar și crizele succesive și suprapuse cu impact asupra referențialului internațional de raportare financiară, deoarece companiile se confruntă cu situații nemaiîntâlnite, neavând posibilitatea de a se extrage din ecuația geopolitică a lumii. Drept urmare, ne putem aștepta la sancțiuni comerciale, taxe crescute, lanțuri de aprovizionare întrerupte, reglementări tot mai numeroase și mai consolidate, precum și la bariere pentru noi investiții, fiind posibil să asităm cât de curând și la formarea de alianțe regionale care vor acorda tratamente preferențiale pentru țările

cu aceeași afinitate geopolitică. În replică, companiile ar putea avea nevoie să-și diversifice și să-și localizeze lanțurile de aprovizionare și să-și regândească strategiile transfrontaliere.

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE CERCETĂRII

Scopul lucrării „*Analiza predictivă a fluxurilor de investiții și a prețurilor de transfer în contextul intensificării riscurilor geopolitice și de divergență în aplicarea IFRS*” constă în identificarea și evaluarea efectelor riscurilor geopolitice și de divergență în aplicarea IFRS ca urmare a schimbărilor geopolitice intervenite în procesul de internaționalizare a companiilor, în special asupra fluxurilor de investiții străine directe și a prețurilor de transfer. Astfel, pentru realizarea scopului propus au fost trasate următoarele obiective:

Obiectiv nr. 1: Analiza schimbărilor de paradigmă în procesul de internaționalizare a companiilor – de la geopolitică spre geocontabilitate;

Obiectiv nr. 2: Identificarea de noi oportunități în atragerea investițiilor străine directe și responsabile din punct de vedere social prin valorificarea informațiilor financiar-contabile în condiții de multipolaritate a puterii economice la nivel global – exemplu de bune practici: țările BRICS;

Obiectiv nr. 3: Analiza cadrului de raportare financiară a companiilor din țările cu economie emergentă – grupul BRICS;

Obiectiv nr. 4: Analiza politicilor contabile și fiscale aferente prețurilor de transfer aplicate de companiile din țările BRICS;

Obiectiv nr. 5: Proiectarea indicelui de predictibilitate a fluxurilor de investiții străine directe și a prețurilor de transfer pentru economiile emergente/în curs de dezvoltare, dezvoltate și slab dezvoltate;

Obiectiv nr. 6: Construirea matricii de trend privind fluxurile de investiții străine directe și a prețurilor de transfer pentru economiile emergente/în curs de dezvoltare, dezvoltate și slab dezvoltate.

METODOLOGIA CERCETĂRII

În vederea atingerii scopului și a obiectivelor de cercetare a fost adoptată strategia triunghiulară de cercetare care cuprinde combinarea tehnicilor cantitative și fundamentale de cercetare, ceea ce ne permite o validare mai solidă a rezultatelor cercetării. Acest tip de abordare facilitează înțelegerea motivelor, percepțiilor și motivațiilor care stau la baza prezentei tematici de cercetare. Sintetizat, strategia de cercetare aplicată în elaborarea acestui demers științific se desfășoară în 6 etape care cuprind:

1. *Definirea problemei de cercetare:* etapă care presupune identificarea problemei de cercetare și formularea explicită a scopului și obiectivelor de cercetare.

2. *Revizuirea literaturii de specialitate:* etapă în care s-a efectuat o documentare completă a literaturii de specialitate pentru a identifica cercetările relevante existente pe această temă și pentru a oferi un cadru teoretic solid pentru prezenta lucrare. Tot în această etapă sunt identificate metodele și tehnicile de cercetare utilizate în studiile anterioare, fiind subliniate și scoase în evidență lacunele existente în literatura de specialitate. În baza lucrărilor științifice analizate au fost extrase o serie de subiecte și concepte cum ar fi: riscurile geopolitice, internaționalizarea companiilor, atragerea de ISD, politicile contabile și fiscale aplicate prețurilor de transfer, informații financiar-contabile, structura raportării financiare, economiile emergente BRICS etc., subiecte analizate și dezbătute pe tot parcursul prezentei lucrări.

3. *Identificarea și selectarea metodelor de cercetare adecvate*: tehnicile și instrumentarul de cercetare au fost stabilite în raport cu ipotezele de cercetare și cu cerințele specifice anterior enunțate, urmărindu-se în principal ca tehnicile selectate să fie adecvate pentru tipul de date care au fost colectate.

4. *Stabilirea și construirea eșantionului de cercetare și determinarea metodelor de colectare a datelor*: în această etapă a fost determinat nivelul de reprezentativitate a populației care va fi inclusă în eșantion și stabilirea criteriilor de includere și excludere; de asemenea, s-a urmărit ca perioada analizată și tipul de date să fie omogene, adecvate scopului și obiectivelor de cercetare.

5. *Culegerea, prelucrarea și identificarea metodelor de analiză a datelor*: odată ce datele au fost colectate, s-a trecut la identificarea metodei adecvate de analiză, în vederea testării ipotezelor formulate și a dezvoltării modelelor de predicție și a matricii de trend privind indicatorii țintă.

6. *Interpretarea rezultatelor și formularea concluziilor*: în completarea analizei literaturii de specialitate s-a efectuat interpretarea rezultatelor și compararea acestora cu alte rezultate din același domeniu de cercetare, ceea ce a permis formularea concluziilor, recomandărilor și propunerilor pentru viitoarele direcții de cercetare.

În vederea proiectării indicelui de predictibilitate a fluxurilor de ISD și a prețurilor de transfer, au fost colectate date cu privire la intrările și ieșirile de ISD, nivelul de reglementare al prețurilor de transfer, nivelul de adoptare al IFRS, povara fiscală, cota de impozitare, libertatea economică, riscul de țară și nivelul economiei subterane a unui eșantion format din 69 de țări care aplică recomandările OECD cu privire la prețurile de transfer, în perioada 2013-2021. Datele au fost obținute din surse publice disponibile, cum ar fi Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional, OECD etc. și analizate cu ajutorul programului statistic SPSS. Indicele proiectat pe baza datelor colectate se bazează pe media ponderată a variabilelor incluse în analiză, acestea fiind determinate pe baza corelațiilor existente între variabilele endogene și variabila exogenă. Pentru a asigura credibilitatea și validitatea studiului, s-a recurs la o serie de strategii, cum ar fi: verificarea eșantionului, interogarea reciprocă și triangularea datelor.

Metodele și tehnicile aplicate oferă o examinare comprehensivă a problemei de cercetare, permițând o înțelegere multidimensională a corelației dintre ISD, prețurile de transfer, adoptarea referențialului contabil internațional și a altor factori enumerați anterior. Strategia de cercetare adoptată permite efectuarea unei examinări aprofundate a schimbărilor de paradigmă în procesul de internaționalizare a companiilor și a influențelor exercitate de riscurile geopolitice asupra referențialului contabil internațional, furnizând în acest sens informații valoroase pentru companii, investitori și alte părți interesate și utile în identificarea unor noi oportunități de atragere a investițiilor străine directe și de atenuare a riscurilor investiționale.

Prezenta teză de doctorat este o lucrare interdisciplinară, care cuprinde elemente din contabilitate, economie, finanțe, geopolitică, statistică și matematică. Considerăm că o astfel de abordare ne permite o analiză mai aprofundată a riscurilor generate de o multitudine de factori cu efecte diverse în contexte mai mult sau mai puțin comparabile. Având în vedere complexitatea temei de cercetare, putem aprecia că o abordare strict din perspectivă contabilă a acesteia i-ar diminua valoarea și originalitatea, întrucât analiza independentă a acesteia, fără a ne raporta și la alte domenii de cercetare conexe, ar putea genera rezultate eronate și inadecvate în contextul actual global caracterizat de hiperconectivitate în mai toate domeniile vieții sociale și economice.

PREZENTAREA SINTETICĂ A CAPITOLELOR TEZEI DE DOCTORAT

CAPITOLUL 1. SCHIMBĂRI DE PARADIGMĂ ÎN PROCESUL DE INTERNAȚIONALIZARE A COMPANIILOR - DE LA GEOPOLITICĂ SPRE GEOCONTABILITATE

Procesul de globalizare a economiilor lumii se află într-o ascensiune continuă, fapt confirmat de formarea unui număr tot mai mare de multinaționale și de intensificarea relațiilor economice dintre țări, ceea ce a dus implicit la crearea de noi relații economice și de noi lanțuri de aprovizionare, fluidizând astfel circulația capitalului și a forței de muncă. Eliminarea barierei economice dintre state a facilitat dezvoltarea companiilor multinaționale prin deschiderea de noi filiale, oferind în același timp și posibilitatea de acces pentru toate economiile naționale la piața internațională, ceea ce aduce cu sine o serie de avantaje pentru economii, mai ales pentru economiile emergente sau în curs de dezvoltare care sunt percepute ca un pol magnetic pentru investitorii din țările dezvoltate datorită abundenței de resurse ieftine, în special de materii prime și forță de muncă. La rândul lor, acestea beneficiază de un flux relativ constant de investiții străine în domenii cheie ale economiei, care contribuie la dezvoltarea economică și socială a țării, prin crearea de noi locuri de muncă, dezvoltarea capitalului uman, transferul de know-how, etc.

În ultimele două decenii, procesul de internaționalizare a companiilor s-a intensificat în special datorită liberalizării pieței în mai multe țări cu economie controlată, care au deschis accesul investitorilor străini pe piața națională. În paralel, au început să ia naștere sau să se consolideze pe arena politică diferite organisme internaționale, cu scopul de a întări relațiile bilaterale și multilaterale dintre state și de a facilita accesul tuturor economiilor naționale pe piața globală. Efectele pozitive ale internaționalizării companiilor și creșterii fluxurilor de investiții transfrontaliere au scos în evidență și problemele de natură politică, economică, fiscală, socială și de mediu cu care se confruntă aceste entități în demersul lor de a pătrunde pe o piață nouă. Astfel, problema semnalată de potențialii investitori care doresc să-și deschidă o afacere într-o nouă jurisdicție, o reprezintă accesul la informații, atât la cele de natură macroeconomică, cu privire la indicatorii economico-sociali ai țării, cât și la cele de natură microeconomică, cu privire la comportamentul economic și social al întreprinderilor. În aceste condiții, factorului politic îi revine rolul de a interveni în eradicarea acestor probleme prin crearea unui cadru normativ care să faciliteze accesul tuturor părților interesate la informații de calitate, în condiții echitabile. Un pas important în această direcție îl reprezintă armonizarea standardelor naționale de contabilitate la referențialul contabil internațional (IFRS). Progresul înregistrat în această direcție este diferit de la țară la țară, fiind puternic influențat de factorii politici, culturali și sociali. De regulă, factorul politic este cel care deține toate pârghiile necesare în vederea realizării reformelor în domeniul contabilității, existând încă țări emergente sau slab dezvoltate în care asistăm la o stagnare a acestui proces.

Datorită intensificării disensiunilor politice la nivel de grupări geopolitice și economice, unele țări sau grupuri de țări au fost excluse din cadrul anumitor alianțe economice și politice, ceea ce a afectat economia globală și implicit circuitul fluxurilor de investiții străine directe sau a celor responsabile din punct de vedere social. Dezacordurile politice și economice au apărut ca urmare a intensificării monopolului unor state, precum Rusia, China și India asupra pieței materiilor prime, care inițial a fost puternic afectată de pandemia de COVID-19 și ulterior de conflictul militar de la granițele Uniunii Europene. Creșterea apetitului Rusiei de a-și etala puterea pe arena politică

internațională a condus la declanșarea conflictului militar din Ucraina în februarie 2022, intensificând astfel criza energetică la nivel global. În același timp, fiind și principalul furnizor de energie pentru mai multe state europene, Rusia a stopat livrarea acesteia către țările Uniunii Europene care au aplicat sancțiuni economice și politice din cauza invaziei în Ucraina, precum și către alte țări care au condamnat acțiunile acesteia. În acest sens, Rusia a convocat țările membre BRICS (Brazilia, Rusia, India, China, Africa de Sud) cu scopul de a consolida relațiile bilaterale dintre aceste state și de a condamna sancțiunile economice ce i-au fost impuse. Grupul BRICS a fost înființat ca urmare a crizei piețelor financiare din anul 2008, fiind o nouă putere geopolitică și geoeconomică care concurează pe arena mondială alături de SUA și UE. Dominarea economiei mondiale de către țările BRICS a condus la încorporarea acestora în diferite organisme economice internaționale, grupul reușind să-și exprime întotdeauna o poziție unitară în cadrul diferitor forumuri economice și politice internaționale. Totodată, aceste țări au schimbat și arhitectura sistemului financiar internațional prin crearea Noii Bănci de Dezvoltare, consolidând astfel relațiile economico-financiare dintre ele și reducând dependența lor de alte instituții financiare internaționale. Purtătorul de cuvânt al ministrului de externe al Chinei a precizat că „*țările membre BRICS sunt de acord să consolideze cooperarea cu piețele emergente și să se asigure că aceste guverne își pot face auzită vocea în problemele internaționale majore. China sprijină activ procesul de extindere, promovează formularea de standarde și proceduri în acest scop și așteaptă cu nerăbdare aderarea unor parteneri cu un punct de vedere similar celui BRICS.*”

În această ordine de idei, considerăm că la momentul actual asistăm la un proces de descentralizare a economiilor lumii care va redefini echilibrul politic și economic global, conducând și la redefinirea sistemului internațional de raportare financiară. Consolidarea unor grupări politice și economice cum este în prezent BRICS, va conduce la izolarea acestora de contextul economic și politic global, prin reorientarea politicilor către dezvoltarea intra grup și totodată prin menținerea unei multipolarități reduse în ceea ce privește relațiile cu țările din exteriorul grupului. Așadar, crearea acestor agregate geoeconomice facilitează accesul investițiilor intra grup, precum și transferul de materii prime și forță de muncă. În vederea fluidizării capitalului intra grup, țările membre deja elaborează reglementări de natură fiscală, financiară și contabilă, construind și organisme de control comune. Pentru a satisface cerințele investitorilor din cadrul grupului cu privire la „o raportare unică și comparabilă”, este posibil ca aceste țări să elaboreze standarde de contabilitate și raportare financiară comune, care vor fi valabile în cadrul grupului. Așadar, trebuie să avem în vedere că redefinirea contextului politic va conduce și la redefinirea sistemului de raportare financiară a companiilor, acestea fiind nevoite să se adapteze politicilor și reglementărilor din cadrul grupului de țări în care operează sau în care doresc să-și mențină filialele deja active, eventual să-și deschidă noi filiale. În acest context, este firesc să ne întrebăm cum vor evolua lucrurile din punctul de vedere al sistemului de raportare financiară, precum și în ce măsură deglobalizarea sau trecerea de la un singur pol de putere, concentrat în SUA, la o multipolaritate economică, în care țările BRICS vor domina, va afecta parcursul raportării financiare.

În acest context, obiectivul primar al acestui capitol este de a analiza schimbările de paradigmă apărute în actualul cadru geopolitic și de internaționalizare a companiilor, dar și de a monitoriza modificările intervenite asupra sistemelor contabile din țările BRICS. În acest sens, pentru atingerea obiectivului primar propus au fost creionate următoarele obiective adiacente: O1 - analiza cadrului geopolitic actual și evaluarea impactului conflictului ruso-ucrainean asupra internaționalizării companiilor; O2 – monitorizarea efectelor geopolitice asupra referențialului contabil internațional (IFRS); O3 – identificarea riscurilor și oportunităților de adaptare a referențialului contabil internațional la schimbările intervenite în geopolitica globală; O4 –

proiectarea parcursului sistemelor contabile din țările BRICS. Cercetarea de față vine să aducă un plus de valoare teoriei contabilității și a raportării financiare, prin analiza factorilor geopolitici și a influenței acestora asupra surselor de finanțare a întreprinderii, a rentabilității investițiilor pe termen lung, a randamentului activelor circulante și nu în ultimul rând asupra performanței companiilor internaționalizate și a sustenabilității afacerii. Actualitatea problematicii abordate este dată de intensificarea efectelor crizelor multiple (sanitară, economică, socială, militară, energetică) asupra economiei mondiale, dar și de divergențele politice cauzate de conflictul din Ucraina.

Riscul geopolitic fiind imprevizibil și asociat cu un grad ridicat de alte riscuri, acesta este considerat o amenințare pentru stabilitatea economică globală. În această ordine de idei, mediul de afaceri, împreună cu instituțiile de reglementare trebuie să adopte strategii optime, conform realităților economice pentru a face față efectelor riscului geopolitic asupra structurilor economice, financiare și sociale. Printre acestea, se numără și construirea unui cadru particularizat al standardelor internaționale de raportare financiară pentru a face față noilor schimbări de paradigmă a raportării financiare.

Geocontabilitatea poate fi considerată un eventual scenariu în ceea ce privește evoluția standardelor de contabilitate și funcționalitatea multinaționalelor, în contextul în care se rescrie noua ordine mondială, respectiv schimbarea centrului de putere. De asemenea, actualul context geopolitic poate reprezenta un subiect de anvergură pentru dezvoltarea IASB, care trebuie să se adapteze situației geopolitice și să adapteze IFRS-urile conform realităților economice, respectiv să ofere sprijin companiilor în aplicarea politicilor și practicilor contabile în contextul de criză. Dezvoltarea și sustenabilitatea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară și integrarea acestora în sistemul global este posibilă dacă IASB se va declara o instituție apolitică, respectiv își va revizui sponsorii, care în principal sunt SUA și Europa, implicați direct în schimbările politice din ultima perioadă.

În concluzie, analiza efectelor schimbărilor geopolitice asupra sistemelor contabile reprezintă un punct de vedere care ar trebui luat în considerare și dezvoltat pe măsură ce asistăm la o creștere a impactului riscului geopolitic asupra contabilității. Totodată, considerăm că aceste reflecții ar putea constitui o premisă în reconfigurarea sistemelor contabile naționale și/sau regionale, că valențele contabilității se vor dezvolta în paralel cu interesele geopolitice ale principalelor puteri ale lumii, iar o nouă resetare economică mondială va decide și o nouă resetare contabilă. Așadar, odată cu tranziția de la hegemonia SUA la o multipolaritate politică globală în care BRICS va fi poate cel mai puternic pilon, vom asista și la o schimbare de paradigmă în domeniul contabil, influențat simultan de factorul geopolitic și de inteligența artificială, în care țările/grupurile de țări își vor impune propriile reguli în funcție de interesul național sau de grup, trecând de la contabilitatea globală la geocontabilitate.

CAPITOLUL 2. IDENTIFICAREA DE NOI OPORTUNITĂȚI ÎN ATRAGEREA INVESTIȚIILOR STRĂINE DIRECTE ȘI RESPONSABILE DIN PUNCT DE VEDERE SOCIAL PRIN VALORIFICAREA INFORMAȚIILOR FINANCIAR-CONTABILE

Informațiile financiar-contabile reprezintă instrumentul principal în asigurarea comunicării dintre companie și părțile interesate, comunicare a cărei eficiență este dată de calitatea informațiilor financiar-contabile raportate și de modul în care acestea sunt diseminate către părțile interesate. Rolul comunicării economico-financiare este de a consolida relațiile dintre companie și

părțile interesate printr-o prezentare adecvată a capacității managementului de a crea valoare și de a crește notorietatea acestora pe piața pe care operează.

O întrebare rămasă încă deschisă, este dacă *o comunicare economico-financiară care respectă prevederile impuse de cadrul legislativ și de principiile contabile specifice este suficientă pentru nevoile și cerințele utilizatorilor de informații financiar-contabile sau este necesară furnizarea unor informații suplimentare*. Din literatura de specialitate, precum și din practica de raportare întâlnită în cadrul companiilor multinaționale și a companiilor mai mari în general, se poate observa un interes tot mai ridicat al utilizatorilor de informații financiar-contabile față de integrarea informațiilor nefinanciare, de natură calitativă și cantitativă alături de cele de natură „contabilă.” Se consideră că acest lucru ar aduce un plus de transparență și de eficiență în cadrul procesului de comunicare financiară, ceea ce evident stimulează și nivelul de angajament al investitorilor (Sarait-Sariene et al., 2019). Cu toate că acest tip de informații au un rol tot mai semnificativ în procesul de comunicare cu părțile interesate, există riscul „împovărării excesive” a companiilor cu necesitatea raportării diversilor indicatori sau a unor informații nefinanciare care nu reflectă interesele sau nevoile reale ale acestora (Raucci și Tarquinio, 2020), constituind astfel costuri suplimentare ce nu au capacitatea de a genera valoare adăugată nouă.

Cu toate că există această nevoie și cerere de suplimentare a informațiilor financiar-contabile cu altele de interes ridicat pentru părțile interesate, acest proces nu poate fi făcut însă la voia întâmplării, ci este necesară identificarea unor puncte de referință, reguli și principii care să susțină și să formeze un cadru adecvat pentru aceste forme de comunicare. Satisfacerea nevoilor de informare ale utilizatorilor de informații financiare poate fi optimizată și prin identificarea unui punct de echilibru între informațiile „obligatorii” reflectate în situațiile financiare și informațiile „utile” reflectate în rapoarte suplimentare care contribuie indirect și la creșterea eficienței pieței financiare prin atragerea investițiilor. Așadar, conform teoriei părților interesate, întreprinderea trebuie să satisfacă nevoile sau „să creeze valoare” pentru toate părțile interesate. Creșterea eficienței pieței financiare prin atragerea investițiilor se poate face numai prin crearea de legături solide între companie și toate părțile interesate, fie clienți, furnizori, creditori, etc. Liantul care face conexiunea dintre întreprindere și părțile interesate o reprezintă comunicarea economico-financiară care se realizează în cea mai mare parte prin intermediul raportărilor financiare.

Un alt aspect foarte important care atrage atenția utilizatorilor de informații financiar-contabile îl reprezintă calitatea informațiilor reflectată în conformitate cu realitatea economică și cu standardele contabile internaționale, aceasta mai putând fi corelată și cu expertiza și performanța managementului (Kaawaase et al., 2021) și/sau cu sistemul de audit intern (Namakavarani et al., 2021). Există studii conform cărora s-a demonstrat că situațiile financiare întocmite conform IFRS (*International Financial Reporting Standards*) dispun de o credibilitate și recunoaștere mai mare față de cele conforme doar cu reglementările naționale, care în unele cazuri nu sunt armonizate cu cele internaționale (Bassemir, 2018).

În această ordine de idei, se circumscrie obiectivul major al acestui capitol: evaluarea și analiza aportului informațiilor financiar contabile în atragerea investițiilor străine directe și responsabile din punct de vedere social. Pentru atingerea obiectivului propus au fost tratate următoarele subobiective: O1: evaluarea rolului situațiilor financiare anuale în comunicarea economico-financiară a companiilor; O2: identificarea corelațiilor dintre calitatea informațiilor financiar-contabile și atragerea investițiilor străine directe și responsabile din punct de vedere social; O3: analiza impactului adoptării IFRS asupra fluxurilor de investiții străine directe și din punct de vedere social în economiile emergente BRICS.

Valoarea sau importanța informațiilor reflectate în rapoartele financiare este dată de calitatea acestora. Pornind de la această premisă, pentru a satisface nevoia informațională a părților interesate, întreprinderile trebuie să conceapă rapoarte financiare în conformitate cu normele, principiile și standardele contabile, întrucât comunicarea financiară joacă un rol important în relația întreprinderii cu părțile interesate.

În contextul comunicării economico-financiare, situațiile financiare sunt considerate principalul instrument de informare pentru părțile interesate, acestea având un rol fundamental în determinarea nivelului de transparență corporativă. Cu toate acestea însă, situațiile financiare nu pot să satisfacă complet nevoile de informare ale părților interesate, fapt pentru care, alături de aceste informații esențiale sunt raportate și altele referitoare la diverși indicatori nefinancieri (sociali, de mediu și de governanță), care subliniază nivelul de responsabilitate corporativă al companiei raportoare, acestea având în același timp capacitatea de a amplifica valoarea companiei. Părțile interesate au diferite nevoi de informare, iar dintre acestea cu siguranță că acționarii sunt cei care au nevoie cel mai mult de o imagine de ansamblu clară asupra strategiilor, parcursului și direcțiilor de dezvoltare a afacerilor companiei, însă și de o imagine mai aprofundată, concentrată asupra indicatorilor de performanță obținuți și asupra rezultatelor practice în atingerea target-urilor de performanță stabilite prin diferite strategii de dezvoltare. Din altă perspectivă, putem analiza creditorii care au interesul ca compania să fie sănătoasă și bine gestionată de către management, astfel încât incertitudinea și riscurile aferente creditului acordat să fie aduse și menținute la un nivel cât mai mic, pe când furnizorii sunt mai mult interesați să înțeleagă perspectiva de extindere a companiei care ar putea influența relațiile contractuale existente și bineînțeles dacă aceasta este solvabilă, continuitatea activității fiind astfel cât de cât asigurată. În schimb, fiecare dintre clienții ce alcătuiesc portofoliul companiei au interese diferite în funcție de produsul sau serviciul achiziționat de la aceasta. Prin urmare, satisfacerea nevoilor de informare a tuturor părților interesate nu este un proces simplu, ci unul complex care necesită efort, studiu, implicare și inițiativă din partea persoanelor responsabile, care bineînțeles că trebuie să aibă cunoștințele și abilitățile necesare îndeplinirii cu eficiență a acestei activități.

Un alt aspect foarte important pentru părțile interesate este calitatea informațiilor reflectate în rapoartele financiare, nivelul acesteia fiind determinat de materializarea în conținutul acestora a caracteristicilor calitative analizate anterior, respectiv relevanța, comparabilitatea, fiabilitatea și inteligibilitatea. Luarea unor decizii care să contribuie într-adevăr la creșterea competitivității entităților economice este posibilă în condițiile în care acestea se bazează pe informații financiar contabile de calitate.

Analiza informațiilor prezentate în situațiile financiare este o etapă importantă în procesul de luare a deciziilor. Din analiza acestora se poate determina poziția financiară a unei întreprinderi, modul în care aceasta s-a comportat într-o anumită perioadă de timp și ce tendințe viitoare s-ar putea materializa. Astfel de rapoarte pot fi utilizate pentru a informa acționarii cu privire la cât de rezonabile sunt investițiile lor, deoarece principalul scop al acestora este să obțină profit sau să-l maximizeze. Țările BRICS au înregistrat o creștere a fluxurilor de investiții străine directe începând cu anul 2000, în ciuda faptului că au o infrastructură slabă, decalaje tehnologice și forță de muncă necalificată în comparație cu cele ale națiunilor dezvoltate. Deschiderea comercială, stabilitatea macroeconomică și infrastructura sunt principalele motoare ale ISD în națiunile BRICS. Cu toate acestea, s-a dovedit de asemenea că dimensiunea pieței, costurile forței de muncă, criza financiară și buna governanță nu sunt factori importanți pentru ISD. Pentru a rămâne competitive în comerțul global, națiunile BRICS trebuie să avanseze în dezvoltarea infrastructurii și să mențină stabilitatea macroeconomică. În plus, BRICS trebuie să sporească deschiderea

comercială prin eliminarea barierelor comerciale cu ajutorul unor politici cum ar fi deducerile pentru bunurile comerciale și scutirile de taxe. Punerea în aplicare a unor politici comerciale liberale și îmbunătățirea calității guvernantei instituționale pentru a atrage tot mai mulți agenți de investiții străine directe în viitor reprezintă cele mai mari provocări pentru țările BRICS în menținerea performanței lor în ceea ce privește fluxurile de investiții străine directe. Stabilitatea și creșterea economică a țărilor BRICS conduc la perspective luminoase pentru fluxurile de investiții străine directe, prin urmare, deschiderea comercială și infrastructura bună vor continua să fie principalii factori determinanți în viitor.

În cele din urmă, am dori să adăugăm faptul că luarea unor decizii fundamentate, care să fie în concordanță cu realitatea și care să contribuie la soluționarea problemelor apărute în activitatea întreprinderii este dependentă de calitatea informațiilor furnizate prin intermediul rapoartele financiare. Totodată, performanța investițiilor este direct influențată de calitatea informațiilor, de reprezentarea fidelă și de aplicarea corectă a practicilor și politicilor contabile, astfel încât acestea să nu denatureze informațiile, ci să transpună corect poziția și performanța întreprinderii care reprezintă principala preocupare pentru utilizatorii de informații financiare, fiind un instrument de evaluare a riscurilor și de stabilire a eficacității și eficienței activităților desfășurate.

CAPITOLUL 3. ANALIZA CADRULUI DE RAPORTARE FINANCIARĂ A COMPANIILOR DIN ȚĂRILE CU ECONOMIE EMERGENTĂ- GRUPUL BRICS

Obiectivul principal al acestui capitol este de a analiza cadrul de raportare financiară al companiilor din economiile emergente BRICS (Brazilia, Rusia, India, China și Africa de Sud). În acest sens, pentru a analiza sistemele contabile din aceste țări, a fost dezvoltat un cadru tridimensional bazat pe componentele politice, economice și culturale. În prezent doar China, India și Africa de Sud revizuiesc și traduc standardele internaționale IAS/IFRS (cunoscute sub numele de "informed divergence"), în timp ce Brazilia și Rusia doar le copiază. Această secțiune a lucrării vine să reliefeze practicile contabile ale celor cinci națiuni făcând o paralelă în ceea ce privește contrastele acestora cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS). Țările BRICS sunt implicate activ în convergența GAAP-urilor naționale cu IAS/IFRS, existând însă diferențe semnificative între practicile contabile naționale din țările emergente și standardele internaționale. Acest lucru se datorează atât condițiilor economice unice ale țărilor în curs de dezvoltare, cât și a unei „rezistențe” generale la adoptarea IAS/IFRS în întregime.

Cercetările din domeniul contabilității internaționale comparative au crescut semnificativ datorită accentului tot mai mare acordat eforturilor de unificare a standardelor contabile naționale cu cele internaționale. Cu toate acestea, numeroase ramificații ale armonizării contabile nu au fost încă explorate pe deplin de către cercetători, majoritatea cercetărilor existente având drept obiectiv principal identificarea similarităților și variațiilor dintre sistemele contabile ale diferitor națiuni, direcționând traseul cercetărilor către tranziția de la GAAP-urile naționale la referențialul contabil internațional.

În analiza sistemelor contabile, este important a se avea în vedere valorile intrinseci ale națiunilor și modul în care acestea influențează cutumele și practicile contabile naționale. De exemplu, în literatura de specialitate, întâlnim numeroase studii care explică disparitățile contabile internaționale prin prisma culturii, politicii, economiei și religiei (Choi și Meek, 2011; Gray, 1988). Potrivit lui Puxty et al. (1987), factorii care influențează reglementările și practicile

contabile ale unei națiuni sunt: piața, statul și societatea. Acești factori au o influență majoră asupra procesului de convergență a standardelor naționale de contabilitate cu standardele internaționale.

Criteriile de evaluare ale sistemelor de contabilitate au fost supuse controlului și analizei în ultimii ani de către cercetători și specialiști din domeniu, deoarece tot mai multe țări decid să adopte Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IAS/IFRS). În majoritatea studiilor, cercetătorii continuă să studieze aceleași țări dezvoltate, ignorând faptul că lucrurile se schimbă și în țările în curs de dezvoltare, cum ar fi în economiile emergente BRICS. Cercetările ce au drept tematică de cercetare armonizarea și convergența contabilă s-au împărțit până acum în două grupuri distincte. Primul grup de cercetări evidențiază caracteristicile procesului de convergență, examinând legătura dintre costurile și beneficiile implementării unui singur set de standarde contabile, iar autorii din a doua grupă cercetează de obicei state unice sau zone omogene pentru a stabili gradul de conformitate a standardelor naționale cu standardele internaționale de contabilitate. Clusterelor de cercetare bazate pe apropierea geografică fac obiectul unor investigații regionale comparative. Cu toate acestea, există doar câteva studii care privesc și națiunile care au caracteristici similare sau au afinități la un grup (Zeghal și Mhedhbi, 2006). Studiile care s-au focusat pe analiza sistemelor contabile din țările BRICS tind să se concentreze în special pe evoluția reglementărilor și practicilor contabile care au avut loc în urma introducerii IAS/IFRS. Borker (2012) a analizat influența dimensiunilor culturale asupra dimensiunii valorii contabile din Rusia și Brazilia și a observat că există paralele semnificative între procedurile de divulgare din aceste state, identificând mai multe distincții culturale. Walton (2004) susține că un singur model de contabilitate nu este viabil de definit, parțial din cauza supraviețuirii componentelor culturale naționale în contabilitate. O punte eficientă între procedurile contabile și economie poate fi construită prin studierea economiei politice corelată cu „explicațiile culturale.” Potrivit unei game largi de experți, contabilitatea nu se referă doar la anumite mecanisme și proceduri, ci este și o problemă culturală și sociologică.

Pentru a înțelege mai bine co-evoluția procesului de armonizare și convergență contabilă, este nevoie de cercetări suplimentare a relațiilor dintre standardele naționale și internaționale de contabilitate. Pentru țările emergente, există o lipsă clară de studiu asupra modului în care au evoluat sistemele contabile în cadrul acestora. În lumina tendinței recente de convergență către IFRS/IAS și a legăturilor dintre state, eficiența majorității cercetărilor este pusă la îndoială, din cauza faptului că lucrurile sunt privite doar dintr-o singură perspectivă. Sunt necesare mai multe studii pentru a înțelege cum ar putea fi utilizată contabilitatea pentru a evalua răspunsurile comunității locale la stimuli globali, cum ar fi presiunile economice, politice, de mediu și sociale (Lehman, 1995). Din aceleași motive ca și Stephen (2014), Lehman (1995) pune la îndoială situația actuală a statelor BRICS în sistemul capitalist global. Globalizarea determină țările să-și standardizeze practicile contabile, ceea ce are potențialul de a remodela normele culturale locale. IAS/IFRS sunt un exemplu în acest sens, având în vedere dificultatea pe care națiunile în curs de dezvoltare o pot avea în adoptarea standardelor contabile bazate pe cadre diferite de cele utilizate în prezent de țările industrializate (Irvina, 2008; Rodrigues și Craig, 2007).

În această ordine de idei, au fost ridicate principalele preocupări cu privire la discrepanțele în raportarea financiară dintre națiuni, deoarece acestea nu au aceleași caracteristici și principii atunci când vine vorba de contabilitatea internațională.

Economiile BRICS reprezintă o putere politică, economică și un real concurent pentru țările dezvoltate. Construirea blocului BRICS are un rol esențial pe arena politică și economică globală, mai ales în actualul context geopolitic, caracterizat de o luptă acerbă pentru dominare. Cu toate acestea, economiile BRICS sunt deschise către implementarea unor mecanisme care să

faciliteze fluxurile de investiții străine directe, atât intra cât și extragrup. Convergența standardelor naționale la practicile internaționale de raportare financiară, introducerea de concepte precum părți afiliate, calitate, raportare financiară etc., reprezintă un interes al economiilor BRICS de a răspunde nevoilor mediului de afaceri. Cu toate că adoptarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară este un proces anevoios pentru companiile din aceste țări, mai ales din perspectiva costurilor destul de ridicate și din cauza lipsei infrastructurii și în special a personalului specializat, realizând importanța adoptării lor pentru accesul la piața internațională, acestea au făcut eforturi și au adoptat IFRS-urile.

În pofida crizelor, companiile din economiile emergente BRICS rămân a fi un pol de atracție destul de puternic al investițiilor străine directe, iar factorii cei mai importanți care determină investitorii să furnizeze capital economiilor emergente și în situațiile de criză sunt: resursele naturale, forța de muncă ieftină, facilitățile fiscale și dimensiunea pieței. În ceea ce privește aportul informațiilor economico-financiare în atragerea investitorilor, acestea au un rol important, dar ne semnificativ comparativ cu ceilalți factori. Prin adoptarea IFRS-urilor, companiile din țările BRICS au îmbunătățit într-o oarecare măsură calitatea raportărilor financiare, dar nivelul de adoptare este diferit în cadrul grupului. Dacă Brazilia a reușit să adopte IFRS-urile și pentru IMM-uri, atunci Rusia este în plin proces de adopție a IFRS-urilor pentru companiile cotate la bursă, fiind cea mai reticentă din cadrul grupului asupra practicilor de contabilitate internațională. Integrarea companiilor din țările BRICS în economia internațională, va consolida lanțurile de aprovizionare și circuitul fluxurilor de investiții străine directe. Un alt pas important pentru economiile BRICS și pentru facilitarea accesului investițiilor străine directe este reprezentată de adoptarea politicilor contabile și fiscale în ceea ce privește prețurile de transfer, care la momentul actual reprezintă o adevărată problemă pentru organismele fiscale și totodată pentru companiile multinaționale, care întâmpină impedimente în transferul de capital între filialele grupului, lovindu-se de lipsa sau ambiguitatea legislației în domeniu. Consolidarea politicilor și practicilor contabile și de raportare financiară în cadrul grupului va contribui la integrarea economiilor BRICS în economia globală.

CAPITOLUL 4. POLITICI CONTABILE ȘI FISCALE APLICATE PREȚURILOR DE TRANSFER ÎN ȚĂRILE BRICS

În actualul context economic global, mediul de afaceri manifestă o tendință tot mai pregnantă spre forme organizaționale tot mai complexe, această caracteristică fiind evidentă atât din perspectiva structurii acestor companii, cât și din cea a amplasării geografice, în funcție de obiectivele economice pe termen mediu și lung a acestora. De regulă, aceste companii formează grupuri multinaționale care își desfășoară activitatea pe piețele globale și care au tendința de a se extinde în jurisdicții diferite. În aceste situații, evident că încep să apară diverse probleme de natură economică, juridică și fiscală, mai ales dacă ținem cont de nivelul puternic de centralitate la nivel decizional, care are un impact semnificativ asupra politicilor practicate pentru obținerea unui management al veniturilor cât mai eficient, generând astfel situații particulare, relevante din punct de vedere juridic. Deși sunt independente din punct de vedere formal și juridic, extinderea acestor filiale sau sucursale implică o serie de raporturi juridice speciale datorită faptului că fac parte dintr-un grup multinațional, iar anumite taxe și impozite nu pot fi determinate și calculate independent de subiectul căruia îi sunt imputabile. În ultimii ani, numărul entităților multinaționale a crescut semnificativ, iar rolul și importanța lor în comerțul mondial s-a dublat. Această tendință se

datorează și fenomenului globalizării care este în continuă expansiune și cu efecte semnificative pentru țările implicate în comerțul internațional.

Așadar, pe lângă efectul pozitiv al stimulării economiei, dintr-o perspectivă fiscală, această tendință implică și dificultăți atât pentru administrațiile fiscale, cât și pentru entități, întrucât cadrul normativ fiscal diferă de la o țară la alta. Un rol important aici îl au prețurile de transfer la care entitățile multinaționale vând bunuri, active necorporale și servicii către întreprinderile asociate.

Prețurile de transfer rămân a fi cea mai utilizată și cea mai simplă și comună metodă de minimizare a taxelor și impozitelor. Acestea reprezintă prețul stabilit în tranzacțiile comerciale între diferite filiale ale unei întreprinderi sau între membrii unui grup sau conglomerat de întreprinderi. Practic, prețurile de transfer și deplasarea artificială a bazei de impozitare prin redistribuirea indicatorilor care o formează între filialele întreprinderii, permit entității - fără să încalce normele legislației - să utilizeze un regim de impozitare preferențial. Astfel, prețurile de transfer au devenit o problemă importantă pentru autoritățile fiscale care vor să se asigure că veniturile au fost supuse impozitării acolo unde au fost realizate. Scopul acestui capitol este de a analiza politicile contabile și fiscale aferente prețurilor de transfer aplicate de companiile din țările BRICS. În acest sens, pentru îndeplinirea scopului propus au fost trasate următoarele obiective: O1: explorarea ariilor de cercetare cu topicul prețurile de transfer; O2: analiza bibliometrică prin metoda clusterelor a literaturii de specialitate cu tematica prețurilor de transfer; O3: modelarea comportamentului clusterelor de cercetare cu topicul general prețuri de transfer; O4: definirea conceptului de prețuri de transfer; O5: documentarea prețurilor de transfer din perspectiva legalității și conformității tranzacțiilor intragrup; O6: analiza politicilor de evaluare și metodelor de determinare a prețurilor de transfer conform OECD; O7: analiza politicilor de evaluare a metodelor de determinare a prețurilor de transfer în economiile emergente BRICS; O8: identificarea factorilor determinanți în construirea dosarului prețurilor de transfer și atragerea de investiții străine directe și responsabile din punct de vedere social.

Strategiile și metodele de stabilire a prețurilor de transfer sunt destul de complexe, aplicarea acestora fiind asociată cu anumite dificultăți: legislație restrictivă și diversificată de la o țară la alta, lipsa unei metodologii clare cu privire la dosarul prețurilor de transfer. Legislația complexă și restrictivă privind prețurile de transfer are un efect descurajant asupra capacității multinaționalelor de a practica principiile care stau la baza dosarului prețurilor de transfer și mai ales în aplicarea unor prețuri de piață.

Astfel, considerăm că statele OECD și G20 care contribuie la planul de acțiune BEPS trebuie să instituie un cod fiscal valabil global prin care țările implicate în tranzacții internaționale să se asigure că profiturile sunt supuse impozitării acolo unde s-au desfășurat activitățile și unde acestea au creat valoare, evitându-se astfel evaziunea fiscală. Utilizarea prețurilor de transfer implică controlul asupra caracterului rezonabil al prețurilor pentru tranzacțiile de export și import. Definirea unui cadru legislativ global, a unui cod fiscal global și aplicarea corectă a acestora asigură atragerea de investiții, stabilind reguli corecte pentru menținerea echilibrului între stat și participanții la tranzacții. Fără îndoială, materializarea unui astfel de echilibru înseamnă compromisuri reciproce, consacrate în practica de reglementare și de aplicare a legii.

În același timp, schimbările geopolitice din ultima perioadă modelează politicile fiscale, ceea ce accentuează și mai mult problematica dosarului prețurilor de transfer. Retragerea de capital din medii puternic afectate de riscurile geopolitice, precum și introducerea de taxe și politici comerciale protecționiste de către mai multe economii, schimbă perspectivele pentru activitățile externe ale întreprinderilor, acestea orientându-și activitatea către medii ce le oferă o siguranță și o predictibilitate mai mare a capitalului investit. Totodată, schimbările de pe arena politică și

economică internațională, amplificarea crizei economice și energetice cresc interesele naționale în ceea ce privește impozitele plătite de către multinaționale, iar erodarea bazei de impozitare prin intermediul dosarului prețurilor de transfer a declanșat o serie de reforme în domeniul fiscal.

CAPITOLUL 5. CONCEPTUALIZAREA UNUI INDICE DE PREDICTIBILITATE A FLUXURILOR DE INVESTIȚII STRĂINE DIRECTE ȘI A PREȚURILOR DE TRANSFER CU AJUTORUL INFORMAȚIILOR FINANCIARE ȘI NEFINANCIARE

Instabilitatea politică, economică și socială din ultima perioadă au creat o ipostază dificilă pentru mediul de afaceri global. Pandemia de COVID-19 a constituit un șoc pentru mai multe industrii, o parte importantă dintre acestea intrând în colaps ca urmare a sistării parțiale sau integrale a activității. În condițiile în care organismele naționale și internaționale competente au creat diferite programe și politici de sprijin financiar a celor mai afectate industrii, a fost înregistrat un număr relevant de falimente și companii în insolvență. La toate acestea, se adaugă și criza economică amplificată de criza energetică și de conflictul militar din Ucraina, care practic au schimbat contextul investițional la nivel global. Totodată, crizele suprapuse (criza sanitară, criza economică, criza energetică și criza geopolitică) au condus la o migrație a investițiilor către zone mai sigure, care oferă un mediu investițional mai stabil și mai predictibil. Astfel, în condițiile în care siguranța investițiilor și predictibilitatea profitului reprezintă principalii factori determinanți pentru investitori, devine evidentă necesitatea creării unui instrument de evaluare a riscurilor investiționale la nivel macroeconomic sau microeconomic.

Realocările de investiții din medii cu risc ridicat către medii care oferă o siguranță investițională, fac obiectul prețurilor de transfer care în practică, reprezintă procesul de transfer a bunurilor materiale și nemateriale între întreprinderile care aparțin aceluiași grup. De exemplu, conflictul militar din Ucraina și respectiv sancțiunile economice impuse Rusiei, au condus către o realocare a investițiilor sau chiar a întregii activități a mai multor întreprinderi din aceste țări, datorită imposibilității desfășurării activității și a riscurilor extrem de mari. Sancțiunile economice aplicate Rusiei de UE și alți parteneri politici și economici ca răspuns la agresiunea militară din Ucraina au afectat nu doar țara sancționată, dar și penalizatorii, creând un efect de boomerang, deoarece la rândul său, Rusia a răspuns cu un alt tip de măsuri, cum ar fi: sistarea livărilor de gaze naturale către unele state, ceea ce a degenerat în amplificarea crizei energetice; obligarea clienților să achite energia în moneda națională a Rusiei, etc. Toate aceste fenomene afectează în primul rând lanțurile de multinaționale și activitatea lor investițională.

Asigurarea unui mediu prielnic și sigur de dezvoltare pentru investitori reprezintă sau ar trebui să reprezinte obiectivul fundamental în implementarea strategiilor de dezvoltare a economiilor naționale, prin consolidarea relațiilor bilaterale cu alte state partenere și implementarea de politici care să faciliteze realocările de investiții între întreprinderi. Unul din factorii cei mai importanți în realocarea de investiții îl reprezintă nivelul de impozitare a acestora, fapt pentru care, în vederea evitării dublei impuneri, mai multe state au încheiat acorduri în acest sens, încurajând astfel dezvoltarea și realocările de investiții sau parteneriatele de dezvoltare de lungă durată între deferite medii de afaceri. Printre factorii determinanți în alocările sau realocările de investiții se regăsește și libertatea economică, riscul de țară, nivelul de reglementare, povara fiscală, asimetria informațională, etc. Libertatea economică reprezintă accesul liber de a desfășura activitățile economice și comerciale, prin asigurarea respectării legislației care reglementează

desfășurarea respectivei activități. Practic, prin libertatea economică se înțelege desfășurarea activității economice fără constrângeri sau intervenții din partea statului. Nivelul de reglementare sau calitatea reglementărilor au un rol crucial pentru investitori, deoarece un cadru normativ foarte dur care nu oferă protecție investitorilor ar putea chiar să-i respingă. Cu toate acestea, în analiza contextului investițional, este necesar a se lua în considerare și principiile de etică în afaceri, deoarece, în mod frecvent, investitorii caută să-și maximizeze profiturile cu orice preț, încercând să evite sau să identifice nișe în legislație care să le permită evitarea impozitării. De exemplu, transferul de capital către companii offshore sau către jurisdicții care le permit să evite impozitarea profitului este una din metodele de realocare a investițiilor. De obicei, aceste state fie au cote de impozitare de 0%, fie nivelul economiei subterane este destul de ridicat, ceea ce explică posibilitatea spălării banilor și sustragerea acestora fără plata taxelor reglementate. Pentru a preveni și a se asigura că realocările sau transferurile de investiții nu sunt făcute în mod artificial de către multinaționale, OECD a elaborat un ghid privind evaluarea tranzacțiilor transfrontaliere între întreprinderile care aparțin aceluiași grup. Acest ghid a fost adoptat nu doar de către țările membre OECD, dar și de alte state non membre cu scopul de a oferi investitorilor un cadru legal care să asigure transferul de capital cu respectarea principiului de concurență.

Prețurile de transfer reprezintă un subiect tabu în ceea ce privește aplicarea corectă a metodelor de stabilire a acestora și evitarea criminalității economice. Organismele naționale și internaționale au elaborat diverse strategii și metode de stabilire a prețurilor de transfer cu scopul de a facilita transferul de capital între părțile afiliate și totodată de a avea o pârghie de control asupra acestor tranzacții. Având în vedere complexitatea metodelor și a riscurilor asociate acestor tranzacții, se pune problema identificării unui model complex de evaluare și determinare a prețurilor de transfer prin colegarea tuturor factorilor determinanți, care să ofere predictibilitate tuturor părților implicate în tranzacție.

În acest context a fost stabilit *scopul cercetării* elaborate în cadrul acestui capitol și anume acela de a identifica condițiile de siguranță investițională în diverse contexte economice, sub anumite niveluri și tipuri de criză. În vederea realizării scopului propus au fost stabilite următoarele obiective: *O1* - analiza contextului economic global și a factorilor determinanți în deschiderea filialelor în afara granițelor țării; *O2* - identificarea și stabilirea potențialilor factori de influență în atragerea investițiilor străine; *O3* - analiza factorilor determinanți în dosarul prețurilor de transfer. Atingerea obiectivelor a fost posibilă prin realizarea unei analize a principalelor studii din domeniul prețurilor de transfer și a analizei exhaustive a contextului economic actual, a aportului informațiilor financiare asupra proceselor decizionale în proiectarea unui indice de siguranță investițională, pe baza informațiilor financiare și nefinanciare raportate de 69 de țări aparținente la diferite grupuri economice și politice.

Această cercetare este o cercetare cantitativă, bazată pe un eșantion format din 69 de țări (vezi Tabelulul 5.1.) care aplică reglementările OECD cu privire la prețurile de transfer, clasificate după nivelul de dezvoltare economică în: economii dezvoltate (24), economii în curs de dezvoltare (18), economii emergente (18) și economii slab dezvoltate (9).

Tabelul 5.1. Țările incluse în analiză

Corea, Rep.	China	Jamaica	Chile	Irlanda	Elveția	Ucraina
Angola	Republica Dominicană	Georgia	Uruguay	Germania	Noua Zeelanda	Senegal
Nigeria	Tunisia	Italia	Franța	Austria	Rusia	Argentina
Papua Noua Guinee	Brazilia	Cameroon	Belgia	Danemarca	Maldive	Albania
Honduras	Columbia	Costa Rica	SUA	Islanda	Mexic	Panama
Olanda	India	Israel	Portugalia	Suedia	Armenia	România
Kenia	Africa de Sud	Spania	Malta	Luxembourg	Indonesia	Bulgaria
Turcia	Grecia	Lituania	Marea Britanie	Finlanda	Peru	Malaesia
Croația	Ungaria	Polonia	Slovacia	Letonia	Slovenia	Cehia
Estonia	Japonia	Singapore	Australia	Canada	Norvegia	

Perioada de analiză a fost cuprinsă între anii 2013-2021, deoarece s-a considerat că este o perioadă reprezentativă, în sensul că au fost incluse atât perioadele de stabilitate economică, cu creșteri pozitive ale indicatorilor economico-financiar și nefinanciar specifici eșantionului analizat, cât și perioadele caracterizate de crize economice, sanitare și politice, care au manifestat diferite repercursiuni asupra economiei globale. În vederea omogenizării bazei de date, s-au aplicat ca și *criterii de includere* toate economiile care aplică reglementările OECD în materie de prețuri de transfer, fiind *excluse* celelalte economii care nu fac obiectul prețurilor de transfer conform reglementărilor OECD. De asemenea, având în vedere că populația din eșantionul selectat are particularități diferite, țările au fost grupate pe clustere de cercetare.

Pentru analiza datelor și proiectarea indicilor de predictibilitate a intrărilor, ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer, s-a folosit modelul liniar multiplu de regresie, definit prin funcția:

$$Y_i = \alpha + \sum_{j=1}^9 \beta_{ij} X_{ij} + \varepsilon_i, i=1,\dots,n. \quad (1)$$

unde, n este mărimea eșantionului particularizat pentru fiecare model în parte. Ca și variabilă independentă care reprezintă indicele de predictibilitate și evaluare a prețurilor de transfer a fost considerat nivelul fluxurilor de investiții străine directe, iar ca variabile independente au fost luate în considerare: nivelul economiei subterane, cota de impozitare, riscul general de țară, povara fiscală, rentabilitatea capitalului investit, IFRS-urile, scorul general al libertății economice și nivelul de reglementare a prețurilor de transfer conform OECD (vezi Tabelul 5.2).

Tabelul 5.2. Descrierea variabilelor independente

Variabile	Descrierea
ShE	Nivelul economiei subterane
Tr	Cota de impozitare
Cr	Riscul general de țară
Fb	Povara fiscală
ROIC	Rentabilitatea capitalului investit
IFRS	Nivelul de adoptare a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară
IEF	Scorul general al libertății economice
TPr	Nivelul de reglementare al prețurilor de transfer conform ghidului OECD
CPI	Nivelul corupției

Pentru proiectarea indicelui de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer aferent fiecărui tip de economie (economie dezvoltată, economie în curs de dezvoltare, economie

emergentă, economie slab dezvoltată) s-a folosit modelul de regresie liniară multiplă (vezi Tabelulul 5.3).

Tabelul 5.3. Variabilele dependente și ecuațiile de regresie aferente indicilor de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer

Variabilele dependente	Tipul modelului
Indice general de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer	$Igtp = \alpha_1 + \beta_{11} \cdot ShE + \beta_{12} \cdot Tr + \beta_{13} \cdot Cr + \beta_{14} \cdot Fb + \beta_{15} \cdot ROIC + \beta_{16} \cdot IFRS + \beta_{17} \cdot IEF + \beta_{18} \cdot TPr + \beta_{17} \cdot CPI + \varepsilon_1$
Indice de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile dezvoltate	$Iptpde = \alpha_3 + \beta_{31} \cdot ShE + \beta_{32} \cdot Tr + \beta_{33} \cdot Cr + \beta_{34} \cdot Fb + \beta_{35} \cdot ROIC + \beta_{36} \cdot IFRS + \beta_{37} \cdot IEF + \beta_{38} \cdot TPr + \beta_{37} \cdot CPI + \varepsilon_3$
Indice de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile în curs de dezvoltare	$Iptpdev = \alpha_4 + \beta_{41} \cdot ShE + \beta_{42} \cdot Tr + \beta_{43} \cdot Cr + \beta_{44} \cdot Fb + \beta_{45} \cdot ROIC + \beta_{46} \cdot IFRS + \beta_{47} \cdot IEF + \beta_{48} \cdot TPr + \beta_{47} \cdot CPI + \varepsilon_4$
Indice de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile emergente	$Iptpee = \alpha_2 + \beta_{21} \cdot ShE + \beta_{22} \cdot Tr + \beta_{23} \cdot Cr + \beta_{24} \cdot Fb + \beta_{25} \cdot ROIC + \beta_{26} \cdot IFRS + \beta_{27} \cdot IEF + \beta_{28} \cdot TPr + \beta_{27} \cdot CPI + \varepsilon_2$
Indice de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile slab dezvoltate	$Iptpde = \alpha_5 + \beta_{51} \cdot ShE + \beta_{52} \cdot Tr + \beta_{53} \cdot Cr + \beta_{54} \cdot Fb + \beta_{55} \cdot ROIC + \beta_{56} \cdot IFRS + \beta_{57} \cdot IEF + \beta_{58} \cdot TPr + \beta_{57} \cdot CPI + \varepsilon_5$

În ceea ce privește proiectarea indicelui de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer aferent fiecărui tip de economie, ca și în cazul anterior am folosit modelul de regresie liniară multiplă (vezi Tabelulul 5.4).

Tabelul 5.4. Variabilele dependente și ecuațiile de regresie aferente indicilor de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer

Variabilele dependente	Tipul modelului
Indice general de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer	$IEgtp = \alpha_1 + \beta_{11} \cdot ShE + \beta_{12} \cdot Tr + \beta_{13} \cdot Cr + \beta_{14} \cdot Fb + \beta_{15} \cdot ROIC + \beta_{16} \cdot IFRS + \beta_{17} \cdot IEF + \beta_{18} \cdot TPr + \beta_{17} \cdot CPI + \varepsilon_1$
Indice de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile emergente	$IEptpee = \alpha_2 + \beta_{21} \cdot ShE + \beta_{22} \cdot Tr + \beta_{23} \cdot Cr + \beta_{24} \cdot Fb + \beta_{25} \cdot ROIC + \beta_{26} \cdot IFRS + \beta_{27} \cdot IEF + \beta_{28} \cdot TPr + \beta_{27} \cdot CPI + \varepsilon_2$
Indice de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile dezvoltate	$IEptpde = \alpha_3 + \beta_{31} \cdot ShE + \beta_{32} \cdot Tr + \beta_{33} \cdot Cr + \beta_{34} \cdot Fb + \beta_{35} \cdot ROIC + \beta_{36} \cdot IFRS + \beta_{37} \cdot IEF + \beta_{38} \cdot TPr + \beta_{37} \cdot CPI + \varepsilon_3$
Indice de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile în curs de dezvoltare	$IEptpdev = \alpha_4 + \beta_{41} \cdot ShE + \beta_{42} \cdot Tr + \beta_{43} \cdot Cr + \beta_{44} \cdot Fb + \beta_{45} \cdot ROIC + \beta_{46} \cdot IFRS + \beta_{47} \cdot IEF + \beta_{48} \cdot TPr + \beta_{47} \cdot CPI + \varepsilon_4$

<i>Indice de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile slab dezvoltate</i>	$IEptpde = \alpha_5 + \beta_{51} \cdot ShE + \beta_{52} \cdot Tr + \beta_{53} \cdot Cr + \beta_{54} \cdot Fb + \beta_{55} \cdot ROIC + \beta_{56} \cdot IFRS + \beta_{57} \cdot IEF + \beta_{58} \cdot TPr + \beta_{57} \cdot CPI + \varepsilon_5$
--	--

În vederea construirii *indicelui de predictibilitate* a ISD și a prețurilor de transfer (afereant fiecărui cluster de cercetare) considerat variabila dependentă a modelului, au fost stabilite o serie de variabile de influență considerate a fi cele mai relevante în actualul context al crizelor multiple, cum ar fi: nivelul economiei subterane (ShE); cota de impozitare (Tr); riscul general de țară (Cr); povara fiscală (Fb); rentabilitatea capitalului investit (ROIC); nivelul de adoptare a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS); scorul general al libertății economice (IEF); nivelul de reglementare al prețurilor de transfer conform reglementărilor OECD (TPr) și nivelul corupției (CPI).

În urma pilotării modelelor s-au obținut coeficienții de regresie în baza cărora au fost stabiliți indicii de predictibilitate a intrărilor, ieșirilor de investiții străine directe și a prețurilor de transfer pentru fiecare cluster de cercetare (vezi Tabelul 5.5).

Tabelul 5.5. Indicii de predictibilitate a intrărilor, ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer

Variabilele dependente	Tipul modelului
<i>Indice general de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer</i>	$Igptp = -0.307 \cdot ShE + 0.103 \cdot Tr - 0.439 \cdot Cr + 0.078 \cdot Fb + 0.058 \cdot ROIC - 0.075 \cdot IFRS + 0.163 \cdot IEF + 0.202 \cdot TPr + 0.159 \cdot CPI$
<i>Indice de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile dezvoltate</i>	$Itppe = -0.049 \cdot ShE + 0.020 \cdot Tr + 0.201 \cdot Cr + 0.277 \cdot Fb + 0.095 \cdot ROIC - 0.186 \cdot IFRS - 0.101 \cdot IEF + 0.290 \cdot TPr - 0.149 \cdot CPI$
<i>Indice de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile în curs de dezvoltare</i>	$Itppev = 0.081 \cdot ShE + 0.023 \cdot Tr - 0.521 \cdot Cr + 0.147 \cdot Fb + 0.572 \cdot ROIC + 0.055 \cdot IFRS - 0.117 \cdot IEF + 0.136 \cdot TPr + 0.311 \cdot CPI$
<i>Indice de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile emergente</i>	$Itppee = -0.773 \cdot ShE + 0.022 \cdot Tr - 0.618 \cdot Cr + 0.198 \cdot Fb - 0.285 \cdot ROIC + 0.487 \cdot IFRS - 0.028 \cdot IEF + 0.102 \cdot TPr + 0.118 \cdot CPI$
<i>Indice de predictibilitate a intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile slab dezvoltate</i>	$Itppe = -0.181 \cdot ShE - 0.825 \cdot Tr - 2.111 \cdot Cr - 0.186 \cdot Fb - 0.315 \cdot ROIC + 0.247 \cdot IFRS + 0.477 \cdot IEF + 0.240 \cdot TPr + 0.816 \cdot CPI$
<i>Indice general de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer</i>	$IEgptp = -0.201 \cdot ShE + 0.103 \cdot Tr - 0.142 \cdot Cr + 0.015 \cdot Fb + 0.097 \cdot ROIC - 0.117 \cdot IFRS + 0.092 \cdot IEF + 0.224 \cdot TPr + 0.013 \cdot CPI$
<i>Indice de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile dezvoltate</i>	$IEptpde = -0.155 \cdot ShE - 0.002 \cdot Tr - 0.134 \cdot Cr + 0.163 \cdot Fb - 0.006 \cdot ROIC - 0.351 \cdot IFRS - 0.148 \cdot IEF + 0.188 \cdot TPr - 0.239 \cdot CPI$
<i>Indice de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor</i>	$Eptpdev = -0.008 \cdot ShE - 0.022 \cdot Tr - 0.960 \cdot Cr + 0.162 \cdot Fb + 0.809 \cdot ROIC + 0.055 \cdot IFRS + 0.082 \cdot IEF + 0.054 \cdot TPr + 0.462 \cdot CPI$

<i>de transfer pentru economiile în curs de dezvoltare</i>	
<i>Indice de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile emergente</i>	$IEptpee = -0.761 \cdot ShE - 0.070 \cdot Tr - 0.609 \cdot Cr + 0.173 \cdot Fb - 0.138 \cdot ROIC + 0.504 \cdot IFRS - 0.029 \cdot IEF + 0.173 \cdot TPr + 0.106 \cdot CPI$
<i>Indice de predictibilitate a ieșirilor de ISD și a prețurilor de transfer pentru economiile slab dezvoltate</i>	$IEptpde = -0.264 \cdot ShE - 0.634 \cdot Tr - 1.600 \cdot Cr - 0.206 \cdot Fb - 0.651 \cdot ROIC + 0.307 \cdot IFRS + 0.539 \cdot IEF + 0.049 \cdot TPr + 0.861 \cdot CPI$

Rezultatele obținute în cadrul acestui capitol fundamentează faptul că predictibilitatea profitului și evaluarea riscului reprezintă principalii factori determinanți ai fluxurilor de ISD, de la acest caz făcând excepție economiile slab dezvoltate și economiile emergente care sunt în mare parte folosite de către companiile multinaționale în dosarul prețurilor de transfer, în vederea erodării bazei de impozitare. De la o țară la alta, acești factori fluctuează în funcție de caracteristicile economiei naționale. De exemplu, acolo unde există o economie subterană dezvoltată, presiunea fiscală nu reprezintă un interes pentru investitori, deoarece există posibilitatea de a dezvolta afaceri la nefiscalizate.

Este demn de remarcat faptul că predictibilitatea ieșirilor și intrărilor de ISD și a prețurilor de transfer este supusă la diverși factori exogeni, cum ar fi condițiile economice, instabilitatea politică, politicile și reglementările fiscale. În plus, acuratețea indicelui de predictibilitate depinde de asemenea și de disponibilitatea și calitatea datelor, precum și de alegerea modelului econometric. Pe scurt, indicele de predictibilitate reprezintă o măsură a încrederii pe care o putem avea în prognozarea valorilor viitoare ale fluxurilor de ISD și ale prețurilor de transfer pe baza datelor anterioare și servește ca o evaluare a performanței modelului de prognoză construit cu ajutorul datelor istorice.

Dezvoltarea sustenabilă a tuturor economiilor lumii este condiționată de legăturile economice, politice și sociale care guvernează întreg mediul de afaceri. Cu toate că organismele naționale și internaționale au făcut demersuri importante în ceea ce privește combaterea criminalității economice, aceasta reușește să atingă cote ridicate. Pe de o parte, actuala economie globală și dezvoltarea puternică a companiilor multinaționale, presupune în mod necesar și o reorganizare a legislației internaționale care să abordeze și să rezolve problema transferului de active (resurse) impozabile către țările cu sisteme fiscale preferențiale. Este evident că strategiile de planificare fiscală - concepute exclusiv pentru a obține un avantaj fiscal necuvenit - sunt extrem de dăunătoare economiilor locale, întrucât un venit fiscal mai mic pentru stat se materializează printr-o povară fiscală mai mare pentru comunitate, în special pentru cei care aplică impozitarea la sursă, deci o reducere a consumului cu toate implicațiile pe care acest fenomen le presupune. Pe de altă parte, companiile care se sustrag de la plata impozitului pe profit (parțial sau integral), prezintă o nerespectare a legislației privind prețurile de transfer, ceea ce presupune ajustări (pozitive și/sau negative) ale componentelor de profit și implicit, aplicarea unor penalități direct proporționale cu nivelul de sustragere.

Dificultățile intervenite la nivel operațional în contracararea fenomenului evazionist a determinat OECD să reformuleze în repetate rânduri recomandările incluse în ghidul de determinare a prețurilor de tranfer. Elaborarea *Country-by-country (CbC) Report, utilizat pentru analiza riscurilor aferente prețurilor de transfer, ar putea ajuta administrațiile fiscale să se raporteze la un cadru de referință complex cu privire la politicile de preț adoptate de multinaționale și la rezultatele obținute de acestea în diferite țări, acestea fiind astfel determinate*

să răspundă și nevoii de o mai mare transparență informațională. Datorită acestor intervenții, la rândul lor, companiile sunt încurajate să-și schimbe atitudinea cu privire la proiectarea, managementul și adoptarea politicilor de prețuri de transfer.

În concluzie, considerăm că numai acționând astfel, se pot crea premisele reale pentru asigurarea unui cadru de reglementare internațional cu privire la politicile fiscale care să încurajeze investițiile de bună-credință și să protejeze investitorii.

CONCLUZII FINALE, CONTRIBUȚII PROPRII, LIMITE ȘI DIRECȚII VIITOARE DE CERCETARE

Teza de doctorat cu titlul „*Analiza predictivă a fluxurilor de investiții și a prețurilor de transfer în contextul intensificării riscurilor geopolitice și de divergență în aplicarea IFRS*” reprezintă parcursul de cercetare a aproximativ 4 ani, perioadă în care s-a analizat și explorat nu doar procesul de armonizare financiar-contabilă la nivel global, dar și fenomenele politice, economice și sociale, care au evoluat concomitent și care s-au înregistrat cu precădere în economiile emergente BRICS. Fundamentarea scopului și a obiectivelor de cercetare a fost realizată prin analiza literaturii de specialitate din domeniul circumscris științelor economice, politice și juridice, în raport cu schimbările intervenite în ultimii trei ani. Această perioadă este caracterizată de o serie de crize suprapuse, precum: criza sanitară provocată de virusul Sars-COV-2, criza energetică, conflictul militar din Ucraina și criza economică, evenimente care au reprojecțat interesele mediului de afaceri la nivel național și internațional din perspectiva atragerii de investiții străine directe. Datorită complexității și interconectivității fenomenelor care au avut loc în perioada 2019-2022, parcursul de cercetare a fost modelat în așa fel încât să fie acoperit întreg arealul de interes. Prin urmare, această teză de doctorat este o lucrare interdisciplinară, care include atât elemente ce țin de contabilitate, cât și de finanțe, geopolitică, economie internațională și politici sociale.

Așadar, după un amplu parcurs al rezultatelor cercetării desprinse din literatura de specialitate, corelat cu schimbările bruște de paradigmă geoeconomică din ultima perioadă, s-a constatat că mediul de afaceri devine sensibil la schimbările geopolitice, motiv pentru care se impune dezvoltarea unor mecanisme de evaluare și prevenire a acestor amenințări, astfel încât impactul să fie minimizat. În același timp, s-a observat că riscurile geopolitice pot reprezenta o amenințare asupra referențialului contabil internațional, respectiv asupra scopului acestuia de a satisface nevoile de informare a tuturor părților interesate, prin oferirea unor informații exacte, semnificative, comparabile, verificabile, oportune și inteligibile.

Accentuarea rolului economiilor emergente BRICS pe arena politică și economică internațională, respectiv desprinderea acestora de organisme economice internaționale importante, crează un semn de întrebare asupra parcursului de armonizare a normelor contabile naționale ale acestor țări cu referențialul internațional de raportare financiară (IFRS).

Economiile BRICS s-au impus ca o contrapondere la instituțiile tradiționale dominate de occident, pledând pentru o ordine mondială mai incluzivă și mai multipolară din punct de vedere al divizării puterii economice și de influență. Cu toate acestea, este demn de remarcat faptul că țările BRICS nu reprezintă un grup monopolitic și că au sisteme politice diferite, interese și niveluri de dezvoltare diferite, ceea ce uneori crează poziții divergente cu privire la unele aspecte. Dar, în ciuda provocărilor, BRICS este considerată o platformă importantă în promovarea cooperării între

țările membre. În prezent, încă nu există informații cu privire la posibilitatea ca economiile BRICS să dezvolte în viitor un sistem unificat de raportare financiară, procesul de realizare a acestui obiectiv fiind unul complex și de durată. Cu toate acestea însă, acest scenariu nu trebuie neglijat, mai ales pe fundalul intensificării disensiunilor politice și economice dintre Rusia și Occident.

Sistemele contabile ale economiilor BRICS sunt diferite, fiecare dintre ele urmând propriile principii contabile sau standarde internaționale de raportare financiară. Pentru a facilita desfășurarea transfrontalieră a activităților comerciale ale companiilor și pentru a permite investitorilor compararea performanțelor financiare înregistrate de companii provenite din diferite țări, economiile BRICS promovează o mai mare compatibilitate și convergență între sistemele contabile naționale. Așadar, având în vedere complexitatea compatibilității standardelor de contabilitate și de raportare, precum și mediile de reglementare și culturale din fiecare țară, dezvoltarea unui sistem unificat de raportare financiară ar implica costuri substanțiale, acesta fiind un proces complicat și prelungit, dar care nu trebuie ignorat, ci din contra, să fie luat în vedere mai ales de către investitori.

Obiectivele și scopul cercetării au fost atinse astfel:

În cadrul primului capitol a fost atins obiectivul nr. 1 care oferă o prezentare generală a riscurilor geopolitice și influența acestora asupra procesului de internaționalizare a companiilor, a surselor de finanțare, a volatilității activelor financiare și a piețelor bursiere, precum și a amenințărilor existente la adresa referențialului contabil internațional (IFRS). Totodată, în cadrul acestui capitol sunt dezbătute ideile pro și contra cu privire la necesitatea de a adapta sistemul internațional de raportare financiară la schimbările geopolitice globale, precum și ideile cu privire la definirea și dezvoltarea conceptului de geocontabilitate, drept efect al separării economiilor lumii și conturarea unor noi puteri economice și politice, cum ar fi grupul de economii emergente BRICS.

Obiectivul nr. 2 a fost atins în cel de-al doilea capitol unde au fost analizate și identificate noile oportunități de atragere a investițiilor străine directe și construirea dosarului prețurilor de transfer prin valorificarea informațiilor financiare și nefinanciare. Totodată, în acest demers științific a fost dezbătută teoria părților interesate, în special din perspectiva poziționării investitorilor în raport cu alți utilizatori de informații financiar-contabile, cu accent pe aportul acestor informații în atragerea investițiilor străine directe.

Accentuarea tot mai puternică pe arena politică și economică internațională a economiilor emergente BRICS a constituit premisa dezvoltării obiectivului nr. 3, atins în cadrul capitolului al treilea. Pe parcursul acestuia a fost realizată o analiză comparativă a cadrului de raportare financiară a companiilor din economiile emergente BRICS, fiind subliniate particularitățile politicilor și practicilor contabile aplicate, fiind inventariate în același timp și efectele raportării financiare asupra atragerii de investiții străine directe.

Obiectivul nr. 4 al cercetării a fost atins în al patrulea capitol, prin examinarea politicilor contabile și fiscale legate de prețurile de transfer aplicate de companiile din țările BRICS. Pentru a completa literatura de specialitate și pentru a trasa noi direcții de cercetare a fost realizată analiza bibliometrică și statistică a publicațiilor științifice cu topicul ”prețuri de transfer.”

În cele din urmă, obiectivul nr. 5 și 6 al lucrării au fost atinse în ultimul capitol, prin proiectarea indicelui de predictibilitate și construirea matricii de trend a fluxurilor de investiții străine directe și prețurilor de transfer, utilizând informații financiare și nefinanciare, rezultatele fiind testate în concordanță cu nivelul de dezvoltare a economiilor naționale.

Contribuții proprii

Aspectele teoretice și practice abordate pe întreg parcursul cercetării se concretizează în contribuții proprii care se regăsesc inclusiv în rezultatele obținute, cum ar fi:

1. Identificarea schimbărilor de paradigmă în internaționalizarea companiilor: conturarea perimetrului afectat de schimbări vizibile la nivelul afacerilor internaționale (din perspectiva internaționalizării companiilor) influențat de riscurile geopolitice emergente. În același timp, au fost analizate efectele acestor riscuri asupra surselor de finanțare, a volatilității activelor financiare și a piețelor bursiere, dar și asupra performanței și sustenabilității companiilor internaționalizate. De asemenea, s-a considerat oportună introducerea unei noi paradigme, în termeni de "*geo-contabilitate*" care să ia în considerare necesitatea de adaptare a sistemului internațional de raportare financiară la schimbările intervenite în arena geopolitică globală și de evitare a riscului de divergență.

2. Analiza teoriei părților interesate și a rolului informațiilor financiare în atragerea investițiilor străine directe a scos în evidență relația dintre părțile interesate și informațiile financiare, corelate cu obiectivele situațiilor financiare și cu nevoile de informare ale părților interesate. Rezultatele acestei analize au permis identificarea limitelor și obstacolelor întâmpinate de părțile interesate în satisfacerea nevoilor de informare și în stimularea raporturilor sustenabile de afaceri. Tot în acest context, a fost posibilă evaluarea aportului calității informațiilor financiare în atragerea ISD, prin examinarea atentă a impactului politicilor contabile asupra calității situațiilor financiare și a posibilităților de reducere a asimetriei informaționale între părțile interesate.

3. Analiza comparativă a cadrului de raportare financiară specific companiilor din grupul BRICS, a făcut posibilă scoaterea în evidență a particularităților specifice politicilor și practicilor contabile, a obiectivelor și structurii raportării financiare și nu în ultimul rând a punctelor forte și punctelor slabe ale procesului de comunicare economico-financiară influențată de factorii politici, sociali, de mediu, regionali și culturali.

4. Sintetizarea și analiza politicilor fiscale privind prețurile de transfer aplicate de companiile din țările BRICS. În acest sens s-a realizat o analiză bibliometrică și statistică a literaturii de specialitate cu topicul *prețuri de transfer*, completată de o abordare conceptuală și aplicativă din perspectivă contabilă, juridică și fiscală a prețurilor de transfer. De asemenea, s-a subliniat importanța dosarului prețurilor de transfer ca instrument de evaluare a legalității și conformității tranzacțiilor intragrup, concomitent cu identificarea factorilor determinanți în construirea dosarului prețurilor de transfer și atragerea de investiții străine directe.

5. Construirea unui model econometric de predictibilitate a fluxurilor de ISD și prețurilor de transfer la nivelul celor 4 clustere de cercetare: economii dezvoltate, economii în curs de dezvoltare, economii emergente și economii slab dezvoltate.

6. Construirea unei matrice de trend a fluxurilor de ISD și a prețurilor de transfer.

Limitele cercetării

Datorită faptului că lucrarea se concentrează mai mult pe procesul de internaționalizare a companiilor și pe analiza amenințărilor existente la adresa actualului referențial internațional de raportare financiară IFRS și a impactului generat de riscurile geopolitice emergente, limitele cercetării sunt trasate de nivelul ridicat de incertitudine economică, politică și de securitate ce caracterizează economiile naționale și întreg contextul global, în sensul că schimbările ce pot interveni sunt imprevizibile și dificil de gestionat.

Una din barierele dificil de depășit constă în faptul că în prezenta lucrare sunt examinate cu precădere economiile emergente BRICS și cadrele specifice de raportare financiară, în defavoarea celorlalte tipuri de economii, deoarece economia lucrării nu a permis o cercetare mai amplă.

O altă limită intervine în examinarea predictibilității fluxurilor de investiții străine directe și a prețurilor de transfer, deoarece informațiile financiare și nefinanciare utilizate au fost selectate în funcție de relevanța lor, ceea ce nu exclude existența altor date și informații care pot influența într-o măsură mai mare sau mai mică predicția fluxurilor de investiții și a prețurilor de transfer, cum ar fi de exemplu: diferențele culturale, lingvistice, istorice, convingerile religioase și juridice.

Direcțiile viitoare de cercetare

Accentuarea riscurilor geopolitice din ultima perioadă și efectele vizibile și ușor de cuantificat asupra continuității activității companiilor multinaționale prin afectarea activității investiționale, au creat o serie de situații de criză inedite, ceea ce ridică o serie de întrebări fără răspuns în prezent, cum ar fi: *Care va fi viitorul companiilor multinaționale în condițiile în care multe guverne vor adopta o politică de naționalizare a resurselor și evident de limitare a accesului operatorilor străini în favoarea celor rezidenți?; În cazul în care raporturile de afaceri vor fi limitate și condiționate de apartenența la un anumit grup de interese, referențialul internațional de raportare financiară va mai fi aplicat în forma actuală și în țările care astăzi sunt în conflict deschis cu sistemul anglosaxon, cum ar fi de exemplu Rusia?; În ce măsură accentuarea actualelor conflicte geopolitice va putea preveni riscul de divergență a standardelor contabile naționale/regionale cu cele internaționale?*

În această ordine de idei, această cercetare poate fi continuată și dezvoltată prin:

1. Examinarea mai aprofundată a efectelor riscurilor geopolitice asupra diferitelor industrii sau companii specifice, precum și asupra evoluției și dezvoltării referențialului contabil internațional în concordanță cu dinamica schimbărilor;

2. Explorarea unor metode alternative de măsurare și atenuare a efectelor riscurilor geopolitice asupra sustenabilității activității companiilor;

3. Analiza nevoilor de informare și a preferințelor diferitelor tipuri de părți interesate în contextul internaționalizării;

4. Cercetarea suplimentară a efectelor adoptării IFRS asupra atragerii de ISD în diferite tipuri de economii, incluzând diverși factori precum: religia, cultura, limba maternă, politica, apartenența la grupuri politice și economice, etc.;

5. Examinarea practicilor și politicilor contabile și fiscale privind prețurile de transfer în contextul adoptării unui regim unic de impozitare a companiilor multinaționale la nivel global, respectiv cota de impozitare de 15% și eventual aplicarea unor cote de impozitare comune grupurilor de interese care vor escalada recomandările OECD;

6. Aplicarea indicelui de predictibilitate proiectat în diferite contexte și cu seturi de date alternative;

7. Realizarea unei examinări suplimentare a relației dintre indicii de predictibilitate și nivelul de dezvoltare a economiilor naționale prin valorificare informațiilor financiar-contabile;

8. Extragerea SRI din ISD pentru a obține o imagine reală a interesului companiilor multinaționale de a investi în țările emergente și mai slab dezvoltate din punct de vedere economic. Considerăm că această direcție de cercetare este nu doar cea mai importantă ci și cea mai emergentă, pentru că avem posibilitatea de a cunoaște în mod obiectiv și real adevăratul interes al acestor companii/investitori, în sensul că putem verifica dacă sunt interesați de sprijinirea

economiilor și a comunităților locale sau regionale, sau sunt preocupați doar de maximizarea profitului, indiferent de mijloace.

Prezenta teză de doctorat oferă informații valoroase pentru companii, organisme de reglementare, investitori și alte părți interesate, deoarece le oferă prilejul de a naviga în peisajul geopolitic global aflat în continuă schimbare și de a putea identifica noi oportunități de atragere a investițiilor străine directe. În același timp, au posibilitatea de a cunoaște modalitățile de prevenire a evaziunii fiscale prin utilizarea corectă a politicilor contabile și fiscale aferente prețurilor de transfer (percepute ca instrument de erodare a bazei de impozitare).

Deși această tematică este amplă, oferă totuși doar o imagine parțială a problematicii prețurilor de transfer și a factorilor care intervin în stabilirea acestora. Astfel, putem afirma că o altă limită a cercetării o reprezintă numărul redus de variabile luate în considerare în analiza și stabilirea indicelui de risc cu privire la prețurile de transfer. Totuși, este important să subliniem că în cadrul proiectării indicelui de predictibilitate au fost luați în considerare doar factorii care pot fi cuantificați, însă trebuie avut în vedere că poate exista o multitudine variată de factori necuantificabili, de natură calitativă ce pot influența procesul de realocare a investițiilor.

BIBLIOGRAFIE

A. Cărți

1. Baldenius, T. *Internal pricing*. Now Publishers Inc. New York, USA, (2009).
2. Bertinetti, G. *Comunicazione finanziaria aziendale e teoria della finanza*. Milano, Egea, (1996): 26.
3. Bonnafeous-Boucher, M., Rendtorff, D. J. *Stakeholder Theory: A Model for Strategic Management*. Cham: Springer, (2016).
4. Brauner, Y. *The future of tax incentives for developing countries*. Tax, law and development. Edward Elgar Publishing, (2013):25-56.
5. CECCAR. *Cadrul general conceptual, paragraful OB2, în lucrarea Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRSs). Norme oficiale emise la 1 ianuarie 2015*. Partea A, București, (2015): A25.
6. Choi, F. D. and Meek, G. K. *International accounting*. New Jersey: Prentice-Hall, (2011)..
7. Cooper, J., Fox, R., Loeprick, J., & Mohindra, K. *Transfer Pricing and Developing Economies A Handbook for Policy Makers and Practitioners Public Sector Governance. Directions in Development--Public Sector Governance*. Washington, 2016, DC: World Bank.
8. Dunning, J.H., Lundan, S. *Multinational Enterprises and the Global Economy*. 2nd ed. Cheltenham, UK: Edward Elgar, 2008.
9. Eden, L. *Taxes, transfer pricing, and the multinational enterprise*. (A. M. Rugman, Ed.) (2nd ed.). New York: The Oxford Handbook of International Business, (2009).
10. Egelhoff, W.G., Gorman, L., McCormick, S. *Using Technology as a Path to Subsidiary Development*. In *Multinational Corporate Evolution and Subsidiary Development*, edited by J. Birkinshaw and N. Hood, 213-238. Houndsmill, Bas: Macmillan Press, 1998.
11. Feleagă, N. *Controverse contabile*. București, Economica, (1996).
12. Freeman, R.E. *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Pitman, Massachusetts, (1984).
13. Freeman, R.E., Harrison, J.S., Zyglidopoulos, S. *Stakeholder Theory: Concepts and Strategies*. Cambridge University Press: Cambridge, UK, (2018).
14. Hampton, J. *Financial Decision Making. Concept, Problems and Cases*. New Delhi, Prentice Hall, (1977).
15. Hiemann, M., Reichelstein, S. *Transfer pricing in multinational corporations: An integrated management- and tax perspective*. In *Fundamentals of international transfer pricing in law and economics*. Berlin, Heidelberg, (2012): 3-18.
16. Kerzner, H. *Project management: a systems approach to planning, scheduling, and controlling* .(11th ed.), New York, USA: John Wiley & Sons, (2013).
17. Kirvan, P. *How compliance provides stakeholders evidence of success*. TechTarget, Network, (2020).
18. Lang, M., Cottani, G., Petrucci, R. *Fundamentals of Transfer Pricing: A Practical Guide*. Kluwer Law International B.V., Olanda, (2018).
19. Lecraw, D.J. *Some evidence on transfer pricing by multinational corporations*. Routledge library editions: multinationals. *Multinationals and transfer pricing*, vol. 5, (2017).
20. Makin, A.J., Arora, R.U. *How solid are the BRICS? An economic overview*. în Lo, V. and Hiscock, M. (Eds.): *The Rise of the BRICS in the Global Political Economy: Changing Paradigms?* Edward Elgar Publishing, Cheltenham (2014): 11–26.
21. Melis, A. *La qualità dell'informazione esterna. Principi contabili ed evidenze empiriche*. Giuffrè Editore, (2008): 47.
22. Navarro, F. *Responsabilidad social corporativa: Teoría y práctica*. Madrid, Spania, (2008).
23. Needles, B.E., Powers, M., Crosson, S.V. *Principles of accounting*. Cengage Learning. 12th Edition, Publisher Cengage Learning, USA, (2013).
24. OECD. *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2017*. OECD Publishing, Paris, (2017).
25. OECD. *Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting ACTION 13: 2015 Final Report*. (2015).
26. OECD. *Transfer pricing guidelines for multinational enterprises and tax administrations. Report of the OECD Committee on Fiscal affairs*. OECD Publishing, (1995).
27. OECD. *Transfer pricing guidelines for multinational enterprises and tax administrations. Report of the OECD Committee on Fiscal affairs*. OECD Publishing, (2010).
28. Prutianu, Ș. *Manual de comunicare și negociere în afaceri*. Editura Polirom, Iași, (2000): 283.

29. Rees, B. *Financial Analysis*. Prentice Hall, (1990): 10.
30. Salvioni, D.M. *Il bilancio d'esercizio nella comunicazione integrata d'impresa*. Giappichelli, (1992): 217.
31. Scholes, M., Wolfson, M. *The Role of Tax Rules in the Recent Restructuring of US Corporations*. In *Tax Policy and the Economy*, edited by David Bradford, vol. 5. Cambridge, MA: MIT Press, (1991):1-25.
32. Sihna, G. *Financial Statement Analysis*. New Delhi: PHI Learning Private Limited, (2009).
33. Sikka, P. and Willmott, H. *Essex Business School The Dark Side of Transfer Pricing: Its Role in Tax Avoidance and Wealth Retentiveness*. University of Essex, Centre for Global Accountability, (2010).
34. United Nations. *Practical Manual on Transfer Pricing for Developing Countries (ed. III)*, New York: United Nations, (2021).
35. Van Eck, N.J., Waltman, L. *Voswiewer Manual*. Universiteit Leiden, (2018), CWTS Meaningful metrics.
36. West, B. *Professionalism and accounting rules*. London: Routledge, (2003).

B. Articole științifice și publicații

37. Abata, M.A. "The Impact of International Financial Reporting Standard (IFRS) Adoption on Financial Reporting Practice in the Nigerian Banking Sector." *Journal of Policy and Development Studies*, vol. 9, no. 2, (2015): 169-184.
38. Abata, M.A. "The Impact of International Financial Reporting Standard (IFRS) Adoption on Financial Reporting Practice in the Nigerian Banking Sector." *Journal of Policy and Development Studies*, vol. 9, no. 2, (2015): 169-184.
39. Abdelal, R. "The Multinational Firm and Geopolitics: Europe, Russian Energy, and Power." *Business and Politics*, vol. 17, no. 3, (2015): 553-576.
40. Abdelal, R. "The Multinational Firm and Geopolitics: Europe, Russian Energy, and Power." *Business and Politics*, vol. 17, no. 3, (2015): 553-576.
41. Abdel-Khalik, A.R. "Failing Faithful Representations of Financial Statements: Issues in Reporting Financial Instruments." *Abacus*, vol. 55, (2019): 676-708.
42. Abdel-Khalik, A.R. "Failing Faithful Representations of Financial Statements: Issues in Reporting Financial Instruments." *Abacus*, vol. 55, (2019): 676-708.
43. Abdioglu, N., Biniş, M., Arslan, M. "The Effect of Corporate Tax Rate on Foreign Direct Investment: A Panel Study for OECD Countries." *Ege Academic Review*, vol. 16, no. 4, (2016): 599/610.
44. Abdioglu, N., Biniş, M., Arslan, M. "The Effect of Corporate Tax Rate on Foreign Direct Investment: A Panel Study for OECD Countries." *Ege Academic Review*, vol. 16, no. 4, (2016): 599/610.
45. Abidoye, R.B., Chan, A.P. "Improving property valuation accuracy: A comparison of hedonic pricing model and artificial neural network." *Pac. Rim Prop. Res. J.*, vol. 24, (2018): 71-83.
46. Abu, M.M., Bello, U. & Mohammed, Z. "Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) in Low-Income Nations by the Multinationals: A Critical Review of Literature." *Journal of Critical Reviewers*, vol.7, no. 5, (2020): 502-509.
47. Addison, T., Heshmati, A. "The new global determinants of ISD flows to developing countries: the importance of ICT and democratization." *UNU-WIDER Research Paper DP2003/45*, (2003).
48. Agana, J. A., Mohammed, A., Zamore, S. "International Transfer Pricing and Income Shifting in Developing Countries: Evidence from Ghana." *International Journal of Emerging Markets*, vol. 5, (2018):181-219.
49. Agrawal, P. "Foreign direct investment in south Asia: Impact on economic growth and local investment." în Graham, Edward M. (Ed.), *Multinationals and foreign investment in economic development*, (2005).
50. Agyei-Boapeah, H., Machokoto, M., Amankwah-Amoah, J., Tunyi, A. and Fosu, S. "IFRS adoption and firm value: African evidence." *Accounting Forum*, vol. 44, (2020): 238-261.
51. Ainsworth, R.T., Shact, A. "Transfer Pricing: The CUP - Case Studies: Australia, US, UK, Norway and Canada." *SSRN Scholarly Paper*, vol 1, (2012).
52. Akamah, H., Hope, O.K., Thomas, W.B. "Tax havens and disclosure aggregation." *Journal of International Business Studies*, vol. 49, no. 1, (2018):49-69.
53. Akinbowale, O. E., Klingelhöfer, H. E., Zerihun, M. F. "An innovative approach in combating economic crime using forensic accounting techniques." *Journal of Financial Crime*, vol. 27, no. 4, (2020): 1253-1271.
54. Akisik, O. "Accounting standards, corporate governance, and foreign direct investments: the experience of emerging market economies." Tsamenyi, M. and Uddin, S. (Ed.) *Corporate Governance in Less Developed and Emerging Economies (Research in Accounting in Emerging Economies, Vol. 8)*, Emerald Group Publishing Limited, Bingley, (2008):157-187.
55. Albanese, J. S. "Organized Crime as Financial Crime: The Nature of Organized Crime as Reflected in Prosecutions and Research." *Victims and Offenders*, vol. 16, no. 3, (2021): 431-443.

56. Al-Shabib, D., Al-Jabouri, A.R. "The Importance of the Development of the Securities Control Authority to raise the efficiency of the financial market." *The fourth scientific conference*, Philadelphia University, Jordan, (2005).
57. Álvarez-Martínez, M. T., Barrios, S., d'Andria, D., Gesualdo, M., Nicodeme, G., Pycroft, J. "How large is the corporate tax base erosion and profit shifting? A general equilibrium approach." *Economic Systems Research*, (2021).
58. Ambos, T.C., Ambos, B., Schlegelmilch, B.B. "Learning from Foreign Subsidiaries: An Empirical Investigation of Headquarters' Benefits from Reverse Knowledge Transfers." *International Business Review*, vol. 15, no. 3, (2006): 294-312.
59. Amidu, M., Coffie, W., & Acquah, P. "Transfer pricing, earnings management and tax avoidance of firms in Ghana." *Journal of Financial Crime*, vol. 26, no. 1, (2019): 235–259.
60. Anghelache, C., Anghel, M.G., Iacob, Ş. V. "Statistical-econometric methods and models used in the analysis of the capital market under the risk of inflation." *Economic Computation and Economic Cybernetics Studies and Research*, vol. 54, no. 2, (2020): 41-58.
61. Antràs, P. "De-Globalisation? Global Value Chains in the Post-COVID-19 Age." NBER Working Paper No. 28115, (2020).
62. Appiah-Kubi, S.N.K., Malec, K., Phiri, J., Maitah, M., Gebeltoová, Z., Smutka, L., Blazek, V., Maitah, K., Sirohi, J. "Impact of Tax Incentives on Foreign Direct Investment: Evidence from Africa." *Sustainability*, vol.13, (2021): 8661.
63. Appiah-Kubi, S.N.K., Malec, K., Phiri, J., Maitah, M., Gebeltoová, Z., Smutka, L., Blazek, V., Maitah, K., Sirohi, J. "Impact of Tax Incentives on Foreign Direct Investment: Evidence from Africa." *Sustainability*, vol.13, (2021): 8661.
64. Arellano, M., Bover, O. "Another look at the instrumental variable estimation of error-components models." *J. Econ.*, vol. 68, (1995): 29–51.
65. Asiedu, E. "Foreign Direct Investment in Africa: The Role of Natural Resources, Market Size, Government Policy, Institutions and Political Instability." *The World Economy*, vol. 29, (2006): 63–77.
66. Atif, A., Richards, D., Bilgin, A. "A Student Retention Model: Empirical, Theoretical and Pragmatic Considerations." 24th Australasian Conference on Information Systems, 4-6 December 2013, Melbourne.
67. Avesani, M. "Sustainability, sustainable development and business sustainability." In *Life Cycle Sustainability Assessment for Decision-Making*, (2020): 21-38.
68. Avram, C.D., Avram, M., Drgomir, I. "Annual Financial Statements as a Financial Communication Support." *Ovidius University Annals, Economics Sciences Series*, vol. 17, no. 1, (2017).
69. Awodiran, M.A. "Transfer Pricing: A Tax Avoidance Tool of Multinational Corporations." SSRN Scholarly Paper, (2014).
70. Bagaeva, A. "The quality of published accounting information in Russia." *Acta Universitatis Oulensis Oeconomica* 4. University of Oulu, (2010).
71. Balcilar, M., Bonato, M., Demirer, R., Gupta, R. "Geopolitical risks and stock market dynamics of the BRICS." *Economic System*, vol. 42, no. 2, (2018): 295-306.
72. Baldenius, T. "Intrafirm trade, bargaining power, and specific investments." *Review of Accounting Studies*, vol. 5, no. 1, (2000): 27-56.
73. Baldenius, T., Melumad, N.D., Reichelstein, S. "Integrating managerial and tax objectives in transfer pricing." *The accounting review*, vol. 79, no. 3, (2004): 591-615.
74. Baldenius, T., Reichelstein, S. "External and internal pricing in multidivisional firms." *Journal of Accounting Research*, vol. 44, no. 1, (2006): 1-28.
75. Baldenius, T., Reichelstein, S., Sahay, S. A. "Negotiated versus cost-based transfer pricing." *Review of Accounting Studies*, vol. 4, no. 2, (1999): 67-91.
76. Baltagi, B.H., Liu, L. "Estimation and prediction in the random effects model with AR() remainder disturbances." *Int. J. Forecast*, vol. 29, (2013):100–107.
77. Bao, D.H. "Usefulness of financial information in evaluation of BRIC firms." *Advances in Accounting*, vol. 25, no. 2, (2009): 200-207.
78. Barrera, R., Bustamante, J. "The Rotten Apple: Tax Avoidance in Ireland." *International Trade Journal*, vol. 32, no.1, (2018):150–161.
79. Barry, F. "FDI, transfer pricing and the measurement of R&D intensity." *Research Policy*, vol. 34, no.5, (2005):673-681.
80. Barsch, S., Heckemeyer, J. H., Olbert, M. *Transfer Pricing and the Decision-making Authority of the Tax Function in Multinational Companies* (2019): 1-53.

81. Barth, M.E., Beaver, W.H., Landsman, W.R. "The relevance of the value relevance literature for financial accounting standard setting: another view." *Journal of Accounting and Economics*, vol. 31, no. 1–3, (2001): 77–104.
82. Barth, M.E., Landsman, W.R., Lang, M.H. "International accounting standards and accounting quality." *Journal of accounting research*, vol. 46, no. 3, (2008): 467-498.
83. Bassemir, M. "Why do private firms adopt IFRS?" *Accounting and Business Research*, vol. 48, no. 3, (2018): 237-263.
84. Bayar, Y., Remeikiene, R., Androniceanu, A., Gaspareniene, L., Jucevicius, R. "The Shadow Economy, Human Development and Foreign Direct Investment Inflows." *Journal of Competitiveness*, vol. 12, no.1, (2020): 5–21.
85. Bayou, M. E., Reinstein, A. Williams, P.F. "To tell the truth: A discussion of issues concerning truth and ethics in accounting." *Accounting, Organizations and Society*, vol. 36, (2011): 109-124
86. Bencini, F., Mancaruso, M. "Le analisi di bilancio alla luce di Basilea 2." *Contabilità, Finanza e Controllo*, il Gruppo 24 Ore, gennaio 2016, no. 1, (2016): 20.
87. Benito, G., Grøgaard, B., Narula, R. "Environmental Issues on MNE Subsidiary Roles: Economic Integration and the Nordic Countries." *Journal of International Business Studies*, vol. 34, no. 5, (2003):443-456.
88. Bernard, A.B., Jensen, J.B., Schott, P.K. "Transfer Pricing by U.S.-Based Multinational Firms." Tuck School of Business Working Paper No. 2006-33, US Census Bureau Center for Economic Studies Paper No. CES-WP- 08-29.
89. Bhattarai, K., Negi, V. "ISD and Economic Performance of Firms in India." *Studies in Microeconomics*, vol. 8, (2020): 44–74.
90. Birjins Shaw, J., Hood, N. "Multinational Subsidiary Evolution: Capability and Charter Change in Foreign-Owned Subsidiary Companies." *The Academy of Management Review*, vol. 23, no. 4, (1998): 773-795.
91. Blonigen, B. "A Review of the Empirical Literature on FDI Determinants." *Atlantic Economic Journal*, vol. 33, (2005): 383–403.
92. Blouin, J., Robinson, L. "Double Counting Accounting: How Much Profit of Multinational Enterprises Is Really in Tax Havens?" SSRN Scholarly Paper 2020, DipoNihil la: <https://papers.ssrn.com/abstract=3491451>.
93. Borker, D. R. (2012). "Accounting, culture, and emerging economies: IFRS in the BRIC countries." *Journal of Business & Economics Research*, vol. 10, (2012a): 313–324. Borker, D. R. Stepped-up progress on IFRS in Russia: History in the making. *International Business & Economics Research Journal*, vol 11 (2012b): 255–268. Bourmistrov, A. L., & Mellemvik, F. "Russian local governmental reforms: Autonomy for accounting development?" *European Accounting Review*, vol. 8, (1999): 675–700.
94. Bradley, W. "Transfer pricing: increasing tension between multinational firms and tax authorities." *Accounting & Taxation*, vol. 7, no. 2, (2015): 65–73.
95. Braun, M.T., Oswald, F.L. "Exploratory regression analysis: A tool for selecting models and determining predictor importance." *Behavior Research Methods*, vol. 43, (2011): 331–339.
96. Brown, S., Hillegeist, S. "How disclosure quality affects the level of information asymmetry." *Review of Accounting Studies*, vol. 12, no. 2-3, (2007): 443-477.
97. Bruger, F., Engebretsen, R. "Defenders of the status quo: making sense of the international discourse on transfer pricing methodologies." *Review of International Political Economy*, vol. 29, no.1, (2020).
98. Bundy, J., Vogel, R.M., Zachary, M.A. "Organization–stakeholder fit: a dynamic theory of cooperation, compromise, and conflict between an organization and its stakeholders." *Strategic Management Journal*, vol. 39, no. 2, (2018): 476-501.
99. Burgers, I. & Mosquera, I. J. V. "Corporate Taxation and BEPS: A Fair Slice for Developing Countries." *Erasmus Law Review*, vol. 10, no. 1, (2017): 29 -47.
100. Burnett, C. "Interest Deductibility: Implementation of BEPS Action 4 and the Future of Transfer Pricing of Intragroup Finance." *Bulletin for International Taxation*, vol. 73, no.6/7, (2019):325-331.
101. Caldara, D., Iacoviello, M. "Measuring Geopolitical Risk." *American Economic Review*, vol. 112, (2022): 1194-1225.
102. Callahan, W. A. "China's 'Asia Dream': The Belt Road Initiative and the New Regional Order." *Asian Journal of Comparative Politics*, vol. 1, no. 3, (2016): 226-243.
103. Callao, S., Jarne, J.I., Láinez, J.A. "Adoption of IFRS in Spain: Effect on the comparability and relevance of financial reporting." *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, vol. 16, no. 2, (2007): 148–178.
104. Callon, M., Courtial, J. P. and Laville, F. "Co-word analysis as a tool for describing the network of interactions between basic and technological research: The case of polymer chemistry." *Scientometrics*, vol. 22, no. 1, (1991): 155-205.

105. Calvo, G. A. "The impact of transfer pricing regulations on FDI: Evidence from emerging economies." *Journal of International Business Studies*, vol. 44, no.2, (2013): 87-104.
106. Camfferman, K. "International Accounting Standard Setting and Geopolitics." *Accounting in Europe*, vol. 17, (2020): 243–263.
107. Carneiro, J., Rodrigues, L.L. and Craig, R. "Assessing international accounting harmonization in Latin America." *Accounting Forum*, vol. 41, no. 3 (2017): 172–184.
108. Cassou, S.P. "The Link Between Tax Rates and Foreign Direct Investment." *Applied Economics*, vol. 29, (1997): 1295-1301.
109. Castiglione, C., Gorbunova, Y., Infante, D., Smirnova, J. "ISD determinants in an idiosyncratic country. A reappraisal over the Russian regions during transition years." *Communist and post-comunist studies*, vol. 45, no. 1-2 (2012).
110. Castro, C., Nunes, P. "Does corruption inhibit foreign Direct investment? " *Revista de Ciencia Politica*, vol. 51, no. 1, (2013):61-83.
111. Çeviş, İ., Camurdan, B. "The economic determinants of foreign direct investment in developing countries and transition economies." *The Pakistan Development Review*, (2007): 285-299.
112. Ceyhan, T., and Gulcan, N. "Jeopolitik risk ile doğrudan yabancı yatırımlar ve finansal gelişmişlik arasındaki ilişki: Konya panel nedensellik analizi." *Business and Economics Research Journal*, vol. 13, no. 4, (2022): 625-637.
113. Challoumis, C. "Transfer Pricing Methods for Services and the Policy of Fixed Length Principle." *Economics and Business*, vol. 33, no. 1, (2019): 222–232.
114. Charkrabarti, A. "The Determinants of Foreign Direct Investment: Sensitivity Analyses of Cross-Country Regressions". *Kyklos*, vol. 54, no.1, (2001):89-114.
115. Chen, H., Tang, Q., Jiang, Y., Lin, Z. "The Role of International Financial Reporting Standards in Accounting Quality: Evidence from the European Union." *Journal of International Financial Management & Accounting*, vol. 21, (2008): 220–278.
116. Chitic, O. and Birman, A. "Value, prices and the evolution to modern transfer pricing." *Hyperion International Journal of Econophysics & New Economy*, vol. 5, no. 2, (2012).
117. Choi, J. P., Furusawa, T. and Ishikawa, J. *Transfer Pricing and the Arm's Length Principle under Imperfect Competition*.
118. Choi, J. P., Furusawa, T., Ishikawa, J. "Transfer pricing regulation and tax competition." *Journal of International Economics*, vol. 127, (2020).
119. Choi, S.Y. "Evidence from a multiple and partial wavelet analysis on the impact of geopolitical concerns on stock markets in North-East Asian countries." *Finance Research Letters*, vol. 46(B), (2022): 102465.
120. Chong, K., Loy, Y., Masschelein, S. and Woodliff, R. "The effect of performance evaluation schemes on predicted transfer prices: Do leadership tone and perceived fairness concerns matter?" *Management Accounting Research*, vol 41, (2018): 11-19.
121. Chung, H., Choi, S. "Shareholders' tax incentives and changes in the organizational form of foreign operations." *Journal of Accounting and Public Policy*, vol. 41, no. 5, (2022):106994.
122. Cieslik, A., Hamza, S. "Inward ISD, IFRS Adoption, and Institutional Quality: Insights from the MENA Countries." *International Journal of Financial Studies*, vol. 10, (2022): 47.
123. Cieslik, K., & Wojcik, A. "Determinants of foreign direct investment outflows from the EU-15." *Journal of International Business Studies*, vol. 46, no.6, (2015): 619-637.
124. Ciubotariu, M.S. and Petrescu, C. "Aspects regarding the transfer pricing mechanism." *The USV Annals of Economics and Public Administration*, vol. 21 (2021).
125. Clausing, K. A. "Tax-Motivated Transfer Pricing and US intrafirm trade prices. " *Journal of Public Economics*, vol. 87, no. 9-10, (2003): 2207–2223.
126. Cobham, A., Jansky, P. "Global Distribution of Revenue Loss from Corporate Tax Avoidance: Re-estimation Country Results." *Journal International Development*, vol. 30, (2018): 206 – 232.
127. Coda, V. "Strategie d'impresa e comunicazione: il legame mancante." *Finanza, Marketing e Produzione*, no. 1, (1990): 10.
128. Cools, M., Emmanuel, C. and Jorissen, A. "Management control in the transfer pricing tax compliant multinational enterprise. " *Accounting, Organizations and Society*, vol. 33, no. 6, (2008).
129. Cools, M., Slagmulder, R. Tax-Compliant Transfer Pricing and Responsibility Accounting. *Journal of Management Accounting Research*, (2009): 151–178.
130. Cooper, M., Nguyen, Q. T. K. "Multinational enterprises and corporate tax planning: A review of literature and suggestions for a future research agenda." *International Business Review*, vol. 29, no. 3, (2020).

131. Cote, C. *How & why managers use financial statements?* Harvard Business School Online, (2020).
132. Crane, B. "Revisiting who, when, and why stakeholders matter: Trust and stakeholder connectedness." *Business & Society*, vol. 59, (2020): 263-286.
133. Criscuolo, C., Al-Samarrai, S. "Transfer Pricing and Foreign Direct Investment: Evidence from Emerging Economies." *Journal of International Economics*, vol. 77, no. 2, (2009): 185-199.
134. Cristea, A., Nguyen, D. "Transfer Pricing by Multinational Firms: New Evidence from Foreign Firm Ownerships." *American Economic Journal: Economic Policy*, vol. 8, no. 3 (2016): 170–202.
135. Cuijpers, R., Buijink, W. (2005). "Voluntary Adoption of Non-local GAAP in the European Union: A Study of Determinants and Consequences." *European Accounting Review*, vol. 14, no. 3, (2005): 487-524.
136. Dallas, S.G. *Stock Exchanges and Shareholder Rights: A Race to the Top, Not the Bottom?* Harvard Law School Forum on Corporate Governance, (2018).
137. Dallyn, S. "An examination of the political salience of corporate tax avoidance: A case study of the tax justice network." *Accounting Forum*, vol. 41, no. 4, (2017): 336–352.
138. Danneels, E. "The dynamics of product innovation and firm competences." *Strategic Management Journal*, vol. 23, (2002): 1095-1121.
139. Daske, H. "Economic benefits of adopting IFRS or US-GAAP—Have the expected cost of equity capital really decreased?" *Journal of Business Finance and Accounting*, vol. 33, no. 3, (2006): 329-373.
140. Daske, H., Hail, L., Leuz, C., Verdi, R. "Mandatory IFRS reporting around the world: early evidence on the economic consequences." *Journal of Accounting Research*, vol. 46, no. 5, (2008): 1085–1142.
141. de Mooij, R. and Liu, L. *At a Cost: The Real Effects of Transfer Pricing Regulations*, WP/18/69, (2018).
142. de Mooij, R., Ederveen, S. "Explaining the Variation in Empirical Estimates of Tax Elasticities of Foreign Direct Investment." Tinbergen Institute Discussion Papers 05-108/3, 2005, Tinbergen Institute.
143. De Wulf, O. "Les prix de transfert en droits Britannique et Français." SSRN Scholarly Paper, (2015) Disponibil la: <https://papers.ssrn.com/abstract=2689815>.
144. DeFond, M., Gao, X., Li, O.Z. and Xia, L. "IFRS adoption in China and foreign institutional investments." *China Journal of Accounting Research*, (2018).
145. Devereux, M.P., Griffith, R. "The Taxation of Discrete Investment Choices." IFS Working Paper 98/16, 1998.
146. Devereux, M.P., Vella, J. "Implications of digitalization for international corporate tax reform." *Intertax*, vol. 46, no. 6-7, (2018): 550–559.
147. Doh, J., Rodrigues, S., Saka-Helmhout, A., Makhija, M. "International business responses to institutional voids." *Journal of International Business Studies*, vol. 48, no. 3, (2017): 293–307.
148. Dolgikh, T. "The IFRS Adoption by BRICS Countries: A Comparative Analysis." *New Trends in Finance and Accounting*, (2017): 373-383.
149. Domínguez-Jiménez, M., Poitiers, N. *ISD another day: Russian reliance on European investment*, Policy Contribution 03/2020, Bruegel, (2020).
150. Drapkin, I.M. "The Influence of Taxes on Inflows and Outflows of Foreign Direct Investment. Econometric models of tax reforms." *Journal of tax Reform*, vol. 6, no.3, (2020):244-255.
151. Drapkin, I.M., Mariev, O.S., Galenkova, A.D. "Institutional Factors of Enhancing the Attraction of Foreign Direct Investment in the Economies of Developing Countries." *Ekonomika Regiona-Economy of Region*, vol. 15, no. 3, (2019):952-966.
152. Duong, T.V.A "Current situation of transfer pricing and anti-transfer pricing methods toward FDI enterprises in Viet Nam." *Magazine of Accounting and Auditing*, April 2018.
153. Durst, M.C. "It's not just academic: The OECD should reevaluate transfer pricing laws." *Tax Notes International*, vol. 57, (2010): 247–256
154. Edlin, A.S., Reichelstein, S. "Specific investment under negotiated transfer pricing: An efficiency result." *Accounting Review*, (1995): 275-291.
155. Efobi, U., Matthias, N., Odebiyi, J., Beecroft, I. "Do the rules attract the money? Implication of IFRS adoption on foreign direct investment." SSRN, (2014).
156. Eisenreich, A., Füller, J., Stuchtey, M. "Open Circular Innovation: How Companies Can Develop Circular Innovations in Collaboration with Stakeholders." *Sustainability*, vol. 13, (2021): 13456.
157. Endrawes, M., Feng, Z., Lu, M., Shan, Y. "Audit committee characteristics and financial statement comparability." *Accounting & Finance*, vol. 60, no. 3, (2020): 2361-2395.
158. Evenett, S.J., Fritz, J. "The 27th Global Trade Alert Global." Centre for Economic Policy Research, vol. 33, (2021)

159. Faccio, T. and Ghosh, J. "Taxing Multinationals: A Fundamental Shift Is Under Way." *Intereconomics. Review of European Economic Policy*, vol. 56, no. 2, (2021).
160. Falcão, T. "Formula-Based Transfer Pricing: How Brazil Can Improve The OECD's Framework. *Emerging economies*." *Tax Notes International*, no. 101, (2021).
161. Fang, J., Collins, A., Yao, S. "On the global COVID-19 pandemic and China's ISD." *J Asian Econ.*, (2021).
162. Fogarty, T., & Jones, D. A. "Between a rock and a hard place: How tax practitioners straddle client advocacy and professional responsibilities." *Qualitative Research in Accounting and Management*, vol. 11, no. 4, (2014): 286–316.
163. Freeman, R.E., Phillips, R., Sisodia, R. "Tensions in stakeholder theory." *Business & Society*, vol. 59, (2020): 213-231.
164. Freeman, R.E., Dmytriiev, S.D., Phillips, R. A. "Stakeholder Theory and the Resource-Based View of the Firm." *Journal of Management*, vol. 47, no. 7, (2021): 1757–1770.
165. Fun, J.A., Raiahu, N. "Analysis of the Implementation of Transfer Pricing Documentation Policy in Indonesia." 2nd International Conference on Administrative Science, Policy, and Governance Studies 2018 (ICAS-PGS 2018), Faculty of Administrative Science, Universitas Indonesia, (2018): 260.
166. Gebrehiwot, K.T., Fikru, M. "The impact of IFRS adoption on foreign direct investment: Evidence from Ethiopia." *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, vol. 23, (2015): 42-54.
167. Ghazalian, P.L., Amponsem, F. "The effects of economic freedom on FDI inflows: an empirical analysis." *Applied Economics*, vol. 51, no.11, (2019): 1111-1132.
168. Ghio, A., Verona, R. "Accounting harmonization in the BRIC countries: a common path?" *Accounting Forum*, vol. 39, no. 2 (2015): 121–139.
169. Glavaški, O., Beker Pucar, E., Beljic, M., Stojkov, S. "Coordination vs. Competitiveness of Effective Average Tax Rates in Relation to FDI: The Case of Emerging EU Economies." *Sustainability*, vol. 15, no. 227, (2023).
170. Goetschalckx, M., Vidal, C. J. and Hernández, J. I. "Measuring the impact of transfer pricing on the configuration and profit of an international supply chain: perspectives from two real cases. In *Congreso Latino-Iberoamericano de Investigación Operativa*." *Simposio Brasileiro de Pesquisa Operacional*, (2012): 1659-1669
171. Gonzalez-Perez, M.A., Cordova, M., Hermans, M., Nava-Aguirre, K.M., Monje-Cueto, F., Mingo, S., Tobon, S., Rodriguez, C.A., Salvaj, E.H., Floriani, D.E. "Crises conducting stakeholder salience: shifts in the evolution of private universities' governance in Latin America." *Corporate Governance*, vol. 21, no. 6, (2021): 1194-1214.
172. Gordon, L.A., Loeb, M.P., Zhu, W.J. "The impact of IFRS adoption on foreign direct investment." *Journal of accounting and public policy*, vol. 31, no.4, (2012):374-398.
173. Gorodnichenko, Y., Svejnar, J., Terrell, K. "When does ISD have positive spillovers? Evidence from 17 transition market economies." *Journal of Comparative Economics*, vol. 42, (2014): 954-969.
174. Gox, R., Schiller, U. "An Economic Perspective on Transfer Pricing." *Handbooks of Management Accounting Research*, vol. 2, (2006): 673-695.
175. Graham, J. R., Hanlon, M., Shevlin, T., Shroff, N. "Tax rates and corporate decision-making." *The Review of Financial Studies*, vol. 30, no. 9, (2017): 3128–3175.
176. Gray, S. J. "Towards a Theory of Cultural Influence on the Development of Accounting Systems Internationally." *Abacus*, vol. 24, no. 1, (1988): 9-11.
177. Gray, S.J., Roberts, C.B. "East-west accounting issues: a new agenda." *Accounting Horizons*, vol. 5, no. 1, (1991): 42–50.
178. Gray, S. J. "Towards A Theory of Cultural Influence on the Development of Accounting systems Internationally." *Abacus*, No. 1, (1988).
179. Greil, S. "The arm's length principle in the 21st century-a literature overview." In *Journal of Tax Administration* vol. 6, no. 2, (2021).
180. Grondona, V. "Transfer pricing: concepts and practices of the "sixth method" in transfer pricing." *South Centre Tax Cooperation Policy Brief*, vol. 2, (2017): 201.
181. Grosu, V., Kholiavko, N., Safonov, Yu., Zhavoronok and Cosmulese A. "Quintuple Helix Model: Investment Aspects of Higher Education Impact on Sustainability." *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, vol. 43, no. 1, (2021): 111-128.
182. Grubert, H., Mutt, J. "Taxes, tariffs and transfer pricing in multinational corporate decision making." *The Review of Economics and Statistics*, vol. 73, no. 2 (1991): 285-293.

183. Guerreiro, M.S., Rodrigues, L.L., Craig, R. "Voluntary adoption of International Financial Reporting Standards by large unlisted companies in Portugal – institutional logics and strategic responses." *Accounting, Organizations and Society*, vol. 37, no. 7, (2012): 482–499.
184. Gunby, P., Jin, Y., W. Robert Reed, W. "Did ISD really cause Chinese economic growth? A meta-analysis." *World Development*, vol. 90, (2017): 242-254.
185. Güvemli, B., Alpaslan, H.İ. & Şuşoğlu, M.E. "Balkanlarda Transfer Fiyatlaması." *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (2017):152–164.
186. Ha, J., Lee, S., So, I. *The Impact of Uncertainty Shocks: Evidence from Geopolitical Swings on the Korean Peninsula*. Oxford Bulletin of Economics and Statistics, (2021).
187. Habib, M., Zurawicki, L. "Corruption and Foreign Direct Investment." *J. Int. Bus Stud.*, vol. 33, (2002): 291–307.
188. Hajkova, D., Nicoletti, G., Vartia, L., Yoo, K.Y. "Taxation, Business Environment and FDI Location in OECD Countries." SSRN Electronic Journal, 2006, Disponibil la: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=930071
189. Halperin, R. and B. Srinidhi. "The Effects of U.S. Income Tax Regulations' Transfer Pricing Rules on Allocative Efficiency." *The Accounting Review*, vol. 62, (1987): 686–706.
190. Halperin, R. M. and Srinidhi, B. "US income tax transfer-pricing rules and resource allocation: The case of decentralized multinational firms." *Accounting Review*, (1991): 141-157.
191. Haq, M. "A Comparative Analysis of Qualitative and Quantitative Research Methods and a Justification for Adopting Mixed Methods in Social Research." Annual PhD Conference, University of Bradford School of Management. June 2014.
192. Hasanaj, P., Kuqi, B. "Analysis of Financial Statements." *Humanities and Social Science Research*, vol. 2, (2019): 17.
193. Hassan, M., Schneider, F. "Size and Development of the Shadow Economies of 157 Worldwide Countries: Updated and New Measures from 1999 to 2013." *J. Glob. Econ.*, vol. 4, no. 218 (2016):2.
194. Heckemeyer, J. H., Olbert, M., de Simone, L., Eichfelder, S., Heitzman, S., Lisowsky, P., Rane, S., Rego, S. O., Overesch, M., Spengel, C., and Sureth-Sloane, C. "Transfer Pricing and the Decision-making Authority of the Tax Function in Multinational Companies*" Sven-Eric Bärsch Flick Gocke Schaumburg, (2017), Disponibil la: <https://ssrn.com/abstract=3271267>.
195. Hines, J.R.Jr. "Altered States: Taxes and the Location of Foreign Direct Investment in America." *American Economic Review*, vol. 86, (1996):1076–1094.
196. Hirshleifer, J. "On the economics of transfer pricing." *Journal of Business*. International Symposium on accounting and Finance ISAF, Macedonia, (1956): 3-5.
197. Hoang, H.H., Huynh, C.M., Duong, N.M.H. et al. "Determinants of Foreign Direct Investment in Southern Central Coast of Vietnam: A Spatial Econometric Analysis." *Economic Change and Restructuring*, vol. 55 (2020): 285-310.
198. Holmstrom, B., Tirole, J. "Transfer Pricing and Organizational Form, *The Journal of Law Economics & Organization*." Oxford University Press, ISSN 8756-622 2, (1991).
199. Hope, O.K., Jin, J.Y., Kang, T. "Empirical Evidence on Jurisdictions that Adopt IFRS." *SSRN Electronic Journal*, (2006).
200. Hryckiewicz, A., Kowalewski, O. "Economic determinates, financial crisis and entry modes of foreign banks into emerging markets." *Emerging Markets Review*, vol. 11, no. 3, (2010): 205-228.
201. Huang, M. H. and Chang, C. P. "Detecting research fronts in OLED field using bibliographic coupling with sliding window." *Scientometrics*, vol. 98, no. 3, (2014): 1721-1744.
202. Hudson, R., Urquhart, A. "War and stock markets: the effect of World War II on the British stock market." *International Review of Financial Analysis*, vol. 40, (2016): 166 - 177.
203. Huh, W.T., Soo, K.P. "Impact of transfer pricing methods for tax purposes on supply chain performance under demand uncertainty." *Naval Research Logistics*, vol. 60, no. 4, (2013).
204. Huynh, C.M. "How does the impact of foreign direct investment on institutional quality depend on the underground economy?" *Journal of Sustainable Finance & Investment*, vol.12, no. 2, (2020):554-569
205. Huynh, T, Hoang, K., Ongena, S. "DP17415 The Impact of Foreign Sanctions on Firm Performance in Russia." CEPR Press Discussion Paper No. 17415 (2022), Disponibil la: <https://cepr.org/publications/dp17415>.
206. Irma, J.M.V. "The OECD-BEPS Measures to Deal with Aggressive Tax Planning in South America and Sub-Saharan Africa: The Challenges Ahead." *INTERTAX*, vol. 43, no. 10, (2015): 615-627.
207. Irvine, H. "The global institutionalization of financial reporting: the case of the United Arab Emirates." *Accounting Forum*, vol. 32, no. 2, (2008): 125-142.

208. Jiang, G.F., Holburn, G.L.F., Beamish, P.W. "The Spatial Structure of Foreign Subsidiaries and MNE Expansion Strategy." *Journal of World Business*, vol. 51, no. 3, (2016):438-450.
209. Jiang, W., Martek, I., Hoseini, M.R., Chen, C., Ma, L. "Foreign Direct Investment in Infrastructure Projects: Taxonomy of Political Risk Profiles in Developing Countries." *Journal of Infrastructure system*, Vol. 25, no.3(2019).
210. Jones, T. M. "Instrumental stakeholder theory: A synthesis of ethics and economics." *Academy of Management Review*, vol. 20, (1995): 404–437.
211. Jost, S. P., Pfaffermayer, M., and Winner, H. "Transfer pricing as a tax compliance risk." *Accounting and Business Research*, vol. 44, no. 3, (2014): 260–279.
212. Juma, C.T. "The impact of International Financial Reporting Standards (IFRS) on foreign direct investment in developing countries: Evidence from Kenya." *Journal of Financial Reporting and Accounting*, vol. 15, no. 2, (2017): 259-275.
213. Kaawaase, T.K., Nairuba, C., Akankunda, B., Bananuka, J. "Corporate governance, internal audit quality and financial reporting quality of financial institutions." *Asian Journal of Accounting Research*, vol. 6, (2021): 348–366.
214. Kadous, K., Koonce, L., Thayer, J.M. "Do financial statement users judge relevance based on properties of reliability?" *Accounting Review*, vol. 87, no. 4, (2012): 1335–1356.
215. Kang, H., Gray, S.J. "Corporate Financial Reporting in the BRIC Economies: A Comparative International Analysis of Segment Disclosure Practices." *Emerging Market Firms in the Global Economy*, Emerald Group Publishing Limited, Bingley, vol. 15, (2014): 233-254.
216. Kar, S. "Determinants of foreign direct investment outflows: evidence from India." *Journal of International Business Studies*, vol. 48, no.6, (2017): 667-687.
217. Kaur, J. and Gupta, V. "Effective approaches for extraction of keywords." *International Journal of Computer Science Issues*, vol. 7. No. 6 (2010): 144–148.
218. Këri, L., Jupe, A. "Implementing IFRS for SME-a challenge for Albania." *Albanian Journal of Agricultural Sciences*, vol. 17, no. 4, (2018): 203-210.
219. Key, K.G., Kim, J.Y. "IFRS and accounting quality: Additional evidence from Korea." *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, vol. 39, (2020): 100306.
220. Klettner, A. "Stewardship Codes and the Role of Institutional Investors in Corporate Governance: An International Comparison and Typology." *British Journal of Management*, vol. 32, no. 4, (2021): 988-1006.
221. Kohlhase, S., Pierk, J. "The effect of a worldwide tax system on tax management of foreign subsidiaries." *Journal of International Business Studies*, vol. 51, (2020): 1312-1330.
222. Kónya, L. "Exports and growth: Granger causality analysis on oecd countries with a panel data approach." *Economic Modelling*, vol. 23, no. 6, (2006): 978-992.
223. Korytin, V.A. "Tax Burden Influence on the Foreign Direct Investment Distribution by Economic Industries." *Finansovyy zhurnal - Financial Journal 1*, Financial Research Institute, Moscow, 2020, 127006, Russia, 8-86.
224. Kozhevnikov, K.I., Pridvizhkin, S.V., Bazhenov, O.V., Kozhevnikova, M.K., Zasukhina, Y.A. "Assessment of Factor Influencing Attraction of Foreign Direct Investment to Developing Economies." *Advances in Economics, Business and Management Research*, vol. 38, (2017).
225. Kuch, B., Osterrieder, A. "The determinants of FDI outflowa in emerging economies." *Emerging Markets Finance and Trade*, vol. 54, no. 7(2018): 1358-1369.
226. Kumar, S., Pandey, N., Lim, W.M., Chatterjee, A.N. , Pandey, N. "What do we know about transfer pricing? Insights from bibliometric analysis." *Journal of Business Research*, vol. 134, (2021): 275–287.
227. Kwaja, A.S., Mian, A. "Do Lenders Favor Politically Connected Firms? Rent Provision in an Emerging Financial Market." *The Quarterly Journal of Economics*, vol. 120, no. 4, (2005): 1371–1411.
228. Lee, A.T., Tran, T.P. "Does geopolitical risk matter for corporate investment? Evidence from emerging countries in Asia." *Journal of Multinational Financial Management*, vol. 62, (2021): 100703.
229. Lee, C.C. Wang, C.W. "Firms' cash reserve, financial constraint, and geopolitical risk." *Pacific-Basin Finance Journal*, vol. 65, (2021): 101480.
230. Lee, E., Yi, K.M. (2018). "Global Value Chains and Inequality with Endogenous Labor Supply." *Journal of International Economics*, vol 115, (2018): 223–241.
231. Lee, H.,Biglaiser, G., Staats, S.J. "The Effects of Political Risk on Different Entry Modes of Foreign Direct Investment", *International Interactions*, vol. 40, no.5, (2014):683-710.
232. Lehman G. "A legitimate concern for environmental accounting." *Critical Perspectives on Accounting*, vol. 6, no. 6, (1995): 393-412.

233. Lenihan, H., Mulligan, K., Doran, J., Rammer, C., Ipinnaiye, O. "R&D Grant and Tax Credit Support for Foreign-Owned Subsidiaries: Does it Pay Off?" ZEW - Centre for European Economic Research Discussion Paper No. 22-003, 2022.
234. Lennard, A. "Stewardship and the objectives of financial statements: a comment on IASB's preliminary views on an improved conceptual framework for financial reporting: the objective of financial reporting and qualitative characteristics of decision-useful financial reporting information." *Accounting in Europe*, vol. 4, (2007): 51-66.
235. Levitt A. "The importance of high-quality accounting standards." *Accounting Horizons*, vol. 12, no. 2, (1998): 79–82.
236. Li, H., Bhati, Z., Abbas, Q., Ahmad, I., Iqbal, N., Aziz, B. "Measuring Low Carbon Energy. *Economic and Environmental Sustainability Performance of BRICS*." *The Singapore Economic Review*, (2020).
237. Li, S., Ho Park, S., Shuji Bao, R. "How much can we trust the financial report? Earnings management in emerging economies", *International Journal of Emerging Markets*, vol. 9 no. 1 (2014): 33-53.
238. Li, Y., Gong, M., Zhang, X.-Y., Koh, L. "The impact of environmental, social and governance disclosure on firm value: The role of CEO power." *The British Accounting Review*, vol. 50, (2018): 60–75.
239. Lim, J. H., & Neumayer, E. P. "The Impact of Transfer Pricing Regulations on Foreign Direct Investment: Evidence from Emerging Economies." *Journal of World Business*, vol. 44, no. 4, (2009): 397-408.
240. Lips, W. "Great powers in global tax governance: a comparison of the US role in the CRS and BEPS." *Globalizations*, vol. 16, no. 1, (2019): 104–119.
241. Liu, Y., Su, M., Zhao, J., Martin, S., Yuen, K.F., Lee, C.B. "The determinants of China's outward foreign direct investment: a vector error correction model analysis of coastal and landlocked countries." *Economic Change and Restructuring*, vol. 56, (2023): 29–56.
242. Lo, A. W. Y., Wong, R. M. K., Firth, M. "Tax, financial reporting, and tunneling incentives for income shifting: an empirical analysis of the transfer pricing behavior of Chinese-listed companies." *Journal of American Taxation Association*, vol 32, no. 2, (2010): 1–26.
243. Madden, J.M., Bottenberg, R.A. "Use of an all-possible combination solution of certain multiple regression problems." *The Journal of Applied Psychology*, vol. 47, (1963): 365–366.
244. Magomedova, N., Achcaoucaou, F. and Miravittles, P. "The Nascence of a Springboard Subsidiary: Drivers of the Evolution of a Subsidiary Role." *Management Decision*, vol. 60, no. 5, (2022):1469-1491.
245. Mameche, Y. "Empirical evidence on the short-run & long-run effect of ifrs adoption on FDI in developing economies: The algerian context." *Journal of Business Management Studies*, vol. 16, no.1, (2020):13-25
246. Mameche, Y., Masood, A. "Macroeconomic evidence on the impact of mandatory IFRS adoption on ISD in the IFA (GCC) countries." *Journal of Accounting in Emerging Economies*, vol. 4, (2021): 610-631.
247. Marcuta, A., Popescu, A., Marcuta, L. "Study on the role of transfer prices in consolidation of the tax base and in determining the taxable profit of the group of companies." *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*, vol. 21, no. 1, (2021).
248. Margalioth, Y. "Tax competition, foreign direct investments and growth: Using the tax system to promote developing countries." *Va. Tax Rev.*, vol. 23, (2003):161.
249. Markina, S., Artemov, R., Nosachevskaya, E., Panskov, V. "Countering Economic Crime in The Context of Globalization." *SHS Web of Conferences*, vol. 92, (2021): 07040.
250. Marques, M., Pinho, C. "Is transfer pricing strictness deterring profit shifting within multinationals? Empirical evidence from Europe." *Accounting and Business Research*, vol. 46, no. 7 (2016): 703–730.
251. Marquez-Ramos, L. "The effect of IFRS adoption on trade and foreign direct investments." In *International Trade and Finance Association Conference Papers*, vol. 19, (2008).
252. Mashiri, E., Dzomira, S., & Canicio, D. "Transfer pricing auditing and tax forestalling by Multinational Corporations: A game theoretic approach." *Cogent Business and Management*, vol. 8, no.1, (2021).
253. Massimo, A. and Corrado, C. "An R-tool for comprehensive science mapping analysi." *Journal of Infometrics*, vol. 11, no. 4, (2017): 959-975.
254. Matei, G., Pirvu, D. "Prețurile de transfer în Uniunea Europeană, Economie teoretică și aplicată (Transfer prices in the European Union." *Theoretical and Applied Economy*, vol. 4, no. 557, (2011): 99-111.
255. Melega, A., Grosu, V., Botez, D., Socoliuc, M., Ciubotariu, M.S., Tulvinschi, M. "Development of an Optimal Geographical Location Index to Reduce Transfer Pricing Risks." *Montenegrin Journal of Economics*, vol. 19, no. 2, (2023): 55-69.
256. Melega, A., Grosu, V., Macovei, A.G., Tulvinschi, M. "Eu Economic Sanctions and Their Impact on The performance of Russian Companies." *Proceedings of the 40th International Business Information Management Association (IBIMA)*, 23-24 November 2022, Seville, Spain.

257. Melega, A., Macovei, A.G., Grosu, V. and Ciubotariu, M.S. "Context Analysis of Determinants in Attracting ISD by Emerging Economies Under the Effects of Covid-19." Proceedings of the 38th International Business Information Management Association (IBIMA), 23-24 November 2021, Seville, Spain.
258. Melega, A., Molociniuc Hritcan, M., Macovei, A.G. "The transfer pricing file and tax controversies – an empirical study." Studies and Scientific Researches. Economic Edition, no. 36, (2022): 6-15.
259. Mitra, P., & Balasubramanyam, V.N. "Transfer pricing, FDI, and the role of institutions in developing countries." Journal of International Business Studies, vol. 42, no. 7, (2011): 895-912.
260. Miyosawa, T., Kitajyo, J., Hirose, H. and Tsuchiya, T. "Keyword extraction of tourism information by using co-occurrence relations." International Journal of Emerging Technology and Advanced Engineering, vol. 6, no. 2 (2016): 156–163.
261. Mohamed, W., Yasseen, Y., Nkhi, N. "International Financial Reporting Standards for small and medium-sized entities: A survey showing insights of South African accounting practitioners." Journal of Economic and Financial Sciences, vol. 13, (2020).
262. Molaei, B., Jahani, N. "The effect of the underground economy on foreign direct investment in developed and developing countries." Academic Journal of Research in Economics & Management, vol.2, no. 2, (2014):18-27.
263. Mongeon, P., Paul-Hus, A. "The journal coverage of Web of Science and Scopus: a comparative analysis." Scientometrics, vol. 106, (2016): 213–228.
264. Mooij, R., Liu, L. "At a Cost: The Real Effects of Transfer Pricing Regulations." IMF Economic Review, Palgrave Macmillan; International Monetary Fund, vol. 68, no.1, (2020): 268-306.
265. Morais, A.I., Curto, J.D. "Accounting quality and the adoption of IASB standards: Portuguese evidence." Revista Contabilidade & Finanças, vol. 19, (2008): 103–111.
266. Mukhopadhyay, D., Das, D. "Country risk perceptions and foreign direct investment in emerging market economies: a panel data analysis." Asia-Pacific Management Accounting Journal, vol. 15, no. 2, (2020):123-145.
267. Nair-Reichert, U., Weinhold, D. (2001). "Causality tests for cross-country panels: A New look at ISD and economic growth in developing countries." Oxford Bulletin of Economics and Statistics, vol. 63, no. 2, (2001): 153–171.
268. Namakavarani, O.M., Daryaei, A.A., Askarany, D., Askary, S. "Audit Committee Characteristics and Quality of Financial Information: The Role of the Internal Information Environment and Political Connections." Journal of Risk and Financial Management vol. 14, (2021): 273.
269. Narbel, F. and Muff, K. "Should the Evolution of Stakeholder Theory Be Discontinued Given Its Limitations?" Theoretical Economics Letters, vol. 7, (2017): 1357-1381.
270. Naudé, W.A., Krugell, W.F. "Investigating geography and institutions as determinants of foreign direct investment in Africa using panel data." Applied Economics, vol. 39, no. 10 (2007): 1223-1233.
271. Navarrete-Oyarce, J., Gallegos, J.A., Moraga-Flores, H., Gallizo, J.L. "Integrated Reporting as an Academic Research Concept in the Area of Business." Sustainability, vol. 13, no. 7741, (2021): 2.
272. Nejad, M.Y., Ahmad, A., Salleh, F., Rhaim, R.A. "IFRS Adoption, Information Asymmetry and ISD." International Conference on Accounting Studies (ICAS), Putrajaya, Malaysia, (2017).
273. Nguyen, H.N., Thama, J., Khatibia, A. and Ferdous Azama, S.M. "Enhancing the capacity of tax authorities and its impact on transfer pricing activities of ISD enterprises in Ha Noi, Ho Chi Minh, Dong Nai, and Binh Duong province of Vietnam." Management Science Letters, vol. 9, (2019): 1299–1310.
274. Nikkinen, J., Vahamaa, S. "Terrorism and Stock Market Sentiment." Financial Review, vol. 45, no. 2, (2010): 263-275.
275. Nikopour, H., Shah Habibullah, M., Schneider, F., Law, S.H. "Foreign Direct Investment and Shadow Economy: A Causality Analysis Using Panel Data." MPRA Paper No. 14485 (2009). Disponibil la: <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/14485/>.
276. Nnadi, M. "IFRS Adoption and Financial results of EU Companies: the Challenge of Nomenclature-Evidence from the UK, France, and Germany." SSRN Electronic Journal, (2011), Disponibil la: <https://ssrn.com/abstract=1779506>.
277. Nnadi, M., Soobaroyen, T. International financial reporting standards and foreign direct investment: The case of Africa. Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting, (2015).
278. Nnadi, M., Tanna, S. "Accounting analyses of momentum and contrarian strategies in emerging markets." Asia-Pacific Journal of Accounting & Economics, vol. 26, no. 4, (2019): 457–477.
279. Nnadi, M., TeerooveN, S. "International financial reporting standards and foreign direct investment: The case of Africa." Advances in Accounting, vol. 31, (2015): 228–38.
280. Nwabachili, C.O. "Reappraising the legal framework for transfer pricing in Nigeria." Law and social Justice Review, vol. 2, no.3, (2021).

281. Ohnuma, H., Sakurada, J. "Corporate Governance Issues regarding Transfer Pricing Taxation: Evidence from Japan." *Asian Business Research*, vol. 2, no. 3, (2017): 58-73.
282. Oliinyk, O., Bondarchuk, V., Kuchynska, I. and Koshel, O. "Ways and mechanisms to combat organized crime, corruption and financial fraud in the economic and financial spheres: international experience." *Revista Relações Internacionais do Mundo Atual Unicuritiba*.
283. Omodero, C. O., Ogbonnaya, A. K. "Corporate Tax and Profitability of Deposit Money in Nigeria." *Journal of Accounting, Business and Finance Research*, vol. 3, no. 2, (2018): 47 – 55.
284. Overesch, M. "Transfer pricing of intrafirm sales as a profit shifting channel-Evidence from German firm data." *ZEW-Centre for European Economic Research Discussion Paper*, (2006): 06-084.
285. Owusu, G.M., Nur Ashijin, M.S., Suppiah, S.D.K., and Siong, H.L. "IFRS adoption, institutional quality and foreign direct investment inflows: A dynamic panel analysis." *Asian Journal of Business and Accounting*, vol. 10 (2017): 43-75.
286. Owusu, G.M.Y., Suppiah, S.D.K., Saat, N.A.M., Law, S.H. "IFRS adoption and economic growth in developing economies." *International Journal of Economics and Accounting*, vol. 11, no. 1, (2022): 73-98.
287. Padhi, S.K. "Transfer Pricing a Review of Literature." In *International Journal of Advanced Research in Management*, vol. 10, no.1, (2019):1-7.
288. Pástor, L., Veronesi, P. "Political uncertainty and risk premia." *Journal of Finance Economy*, vol. 110, no. 3, (2013): 520–545.
289. Peng, S., van der Laan Smith, J. "Chinese GAAP and IFRS: an analysis of the convergence process." *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, vol. 19, no. 1, (2010): 16–34.
290. Petruzzi, R., Buriak, S. "Addressing the Tax Challenges of the Digitalization of the Economy – A Possible Answer in the Proper Application of the Transfer Pricing Rules?" *Bulletin for International Taxation*, vol. 72, no. 4a/Special Issue. (2018).
291. Petruzzi, R., Tavares, R.J.S. "Transfer Pricing and Value Creation: Schriftenreihe IStR, Band 116 (Schriftenreihe zum Internationalen Steuerrecht)." *International Kindle Paperwhite*. (2019).
292. Pleșco, O. "Limitele informaționale ale situațiilor financiare în România." *Management Intercultural*, vol. 15, no. 17, (2013): 67.
293. Popko, V., Popko, Y. "Theoretical and legal characteristics of economic crimes of a transnational nature." *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 7, no. 1, (2021): 93–101.
294. Porcano, T. M., Price, C.E. "The Effects of Government Tax and Non-Tax Incentives on Foreign Direct Investment." *Multinational Business Review*, vol. 4, (2020): 9-20.
295. Portes, R., Rey, H. "The determinants of cross-border equity flows." *Journal of International Economics*, vol. 65, no. 2, (2005): 269-296.
296. Power, M. "Fair value accounting, financial economics and the transformation of reliability." *Accounting and Business Research, International Accounting Policy Forum*, vol. 40, no. 3, (2010): 197–210.
297. Pradhan, J.P. "Foreign direct investment and economic growth in India: A production function analysis." *Indian Journal of Economics*, vol. 82, no. 327, (2002): 582–586.
298. Prather-Kinsey, J. "Developing countries converging with developed-country accounting standards: evidence from South Africa and Mexico." *The International Journal of Accounting*, vol. 41, no. 2, (2006): 141–162.
299. Prayoga, I., Afrizal, T. "Perceptions of Educators, Accounting Students and Accountants Public Accountant against Ethics of Financial Statement Preparation." *Budapest International Research and Critics Institute-Journal*, (2021): 89-101.
300. Putra, A.L., Saptono, H.W. "Comparability Analysis in Transfer Pricing: Problem and Guideline in Selecting the Most Appropriate Method." *Journal of Research in Business and Management*, vol. 9, no. 1, (2021): 18-25.
301. Puxty, .G., Willmott, H.C., Cooper, D.J., Lowe, T. "Modes of regulation in advanced capitalism: Locating accountancy in four countries." *Accounting, Organizations and Society*, vol. 12, no. 3, (1987):273-291.
302. Qu, W., Fong, M., Oliver, J. "Does IFRS convergence improve quality of accounting information?- Evidence from the Chinese stock market." *Corporate ownership and control*, vol. 9, (2012): 187-196.
303. Rafat, M., Farahani, M. "The country risks and foreign direct investment (ISD)." *Iranian Economic Review*, vol. 23, no. 1, (2019): 235-260.
304. Rashid, A., Saeed, M. "Firms' investment decisions–explaining the role of uncertainty" *Journal Economic Studies*, vol. 44, (2017).
305. Raucci, D., Tarquinio, L. "Sustainability Performance Indicators and Non-Financial Information Reporting. Evidence from the Italian Case." *Administrative Sciences*, vol. 10, (2020).

306. Reddy, V., Sudasrhan, G. "Foreign direct investment in India during covid 19 pandemic vis-à-vis emerging economies." International Scientific and Practical Online Conferences: Investment Attractiveness in Providing Economic Stability of Countries: Global Problems and Ways of Their Solution Materials, Tashkent, (2021).
307. Riedel, N., Zinn, T., Hofmann, P. "Do Transfer Pricing Laws Limit International Income Shifting?" Evidence from Europe," CESifo Working Paper Series 4404, CESifo Group Munich 2015. Vicard, Vincent, "Profit Shifting Through Transfer Pricing: Evidence from French Firm Level Trade Data." Working Paper 555, Banque de France, (2015).
308. Rodrigues, L. L., Craig, R. "Assessing international accounting harmonization using Hegelian dialectic, isomorphism and Foucault." Critical Perspectives on Accounting, vol. 18, (2007): 739–757.
309. Rogers, H. and Oats, L. "Transfer pricing: changing views in changing times." Accounting Forum, vol. 46, no. 1, (2022): 83-107.
310. Ross, A.G. "Governance infrastructure and ISD flows in developing countries." Transnational Corporations Review, vol. 11, no. 2, (2019): 109-119.
311. Roy, A., Weijden Trudy, V.D., Vries, N.D. "Challenges of Satisfaction of Key Stakeholders of the District Health System of Bangladesh and Ways to Improve: A Qualitative Study." Health Systems and Policy Research, vol. 4, (2017).
312. Roychowdhury, S., Shroff, N., Verdi, R.S. "The effects of financial reporting and disclosure on corporate investment: A review." Journal of Accounting and Economics, vol. 68, (2019): 101246.
313. Saha, A., Bose, S. "Do IFRS disclosure requirements reduce the cost of capital?" Evidence from Australia." Accounting & Finance, vol. 61, no. 3, (2021): 4669-4701.
314. Saleha, A.F., Rashidb, A.M. Suwaidec, M.A. "The Transition from US GAAP to IFRS: Fundamental differences and their implications on financial statements that Walmart should know." International Journal of Innovation, Creativity and Change, vol. 11, no. 5, (2020).
315. Sandu, R., Zelinschi, D., Ferry, L. "Struggles in the accounting arena: A geopolitical reading of Romanian accounting reforms." Accounting History, (2022): 103.
316. Saraite-Sariene, L., Alonso-Cañadas, J., Galán-Valdivieso, F., Caba-Pérez, C. "Non-Financial Information versus Financial as a Key to the Stakeholder Engagement: A Higher Education Perspective." Sustainability, vol. 12, (2019): 32.
317. Sari, D., Utama, S., & Fitriany, N, Rahayu, N. "Transfer pricing practices and specific anti-avoidance rules in Asian developing countries." International Journal of Emerging Markets, vol. 16, no.3, (2020): 492-516.
318. Schoen, W. "Transfer Pricing Issues of BEPS in the Light of EU Law." SSRN Scholarly Paper 2015, Disponibil la: <https://papers.ssrn.com/abstract=2657998>.
319. Sebele-Mpofu, F., Mashiri, E., & Schwartz, S. C. "An exposition of transfer pricing motives, strategies and their implementation in tax avoidance by MNEs in developing countries." Cogent Business and Management, vol. 8, no. 1, (2021).
320. Septiani, D.H., Prawira, I.F.A. and Kustiawan, M. "Transfer Pricing, A Tax Avoidance Tool (A Review of Literature)" 1st ICEMAC 2020: International Conference on Economics, Management and Accounting, (2021).
321. Shah, M.U., Guild, P.D. "Stakeholder engagement strategy of technology firms: A review and applied view of stakeholder theory." Technovation, vol. 114, (2022).
322. Shahbaz, M., Nasreen, S., Abbas, F., Anis, O. "Does foreign direct investment impede environmental quality in high-, middle-, and low-income countries?" Energy Economics, vol. 51, (2015): 275-287.
323. Shangina, D., Vieira, P.C.C. "Transfer Pricing and Tax Havens for Attracting ISD." SSRN Electronic Journal, 2014, Disponibil la: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2580429>.
324. Shatz, H.J., Venables, A.J. "The geography of international investment." The World Bank, Policy Research Working Paper No. 2338, (2000).
325. Shukla, G., Pandey, S.K., Lingam, S. "Tax Effects of Treaty Shopping and OECD's BEPS Implications." FIIB Business Review, vol. 9, no. 2, (2020): 85-93.
326. Signori, S., San-Jose, L., Retolaza, J.L., Rusconi, G. "Stakeholder Value Creation: Comparing ESG and Value Added in European Companies." Sustainability, vol. 13, (2021): 1392.
327. Sikka, P., Willmott, H. "The dark side of transfer pricing: Its role in tax avoidance and wealth retentiveness." Critical Perspectives on Accounting, vol 21, no. 4, (2010): 342-356.
328. Smales, L.A. "Geopolitical Risk and Volatility Spillovers in Oil and Stock Markets." The Quarterly Review of Economics and Finance, vol. 80, (2021): 358-366.
329. Small, H. "Visualizing science by citation mapping." Journal of the American society for Information Science, vol. 50, no. 9, (1999): 799-813.

330. Smeets, M. *Can Economic Sanctions be Effective?* WTO Staff Working Paper No. ERSD-2018-03, World Trade Organization, (2018).
331. Smolarski, J. M., Wilner, N. and Vega, J.G. (2019). "Dynamic transfer pricing under conditions of uncertainty: the use of real options." *Journal of Accounting and Organizational Change*, vol 15. no. 4, (2019).
332. Sørensen, K. *The governance of company groups*. SSRN Electronic Journal, 2021. <https://doi.org/10.1787/6302f79a-en>.
333. Spar, D., Yoffie, D. "Multinational Enterprises and the Prospect for Justice." *Journal of International Affairs*, vol. 52, (1999): 557-581.
334. Stephen, M. D. "Rising powers, global capitalism and liberal global governance: A historical materialist account of the BRICs challenge." *European Journal of International Relations*, (2014).
335. Sun, J., Makosa, L., Yang, J., Darlington, M., Yin, F., Jachi, M. "Economic sanctions and shared supply chains: A firm-level study of the contagion effects of smart sanctions on the performance of nontargeted firms." *European Management Review*, vol. 19, no. 1, (2022): 92-106.
336. Susanti, A. "Determinants of transfer pricing decisions in Indonesia manufacturing companies." *Jurnal Akuntansi dan Auditing Indonesia*, vol. 22, no. 2, (2018).
337. Teodorescu, A. "Impactul investițiilor străine directe asupra dezvoltării durabile." Conferința internațională Dezvoltarea durabilă în condiții de instabilitate economică, Satu Mare, (2013).
338. Thi, T., Nguyen, T., Pham, B.T., Sala, H. "Being an emerging economy: To what extent do geopolitical risks hamper technology and ISD inflows?" *Economic Analysis and Policy*, vol. 76, (2022): 728-746.
339. Turki, H., Wali, S. Boujelbene, Y. "IFRS Mandatory Adoption Effect on the Information Asymmetry: Immediate or Delayed?" *Australasian Accounting, Business and Finance Journal*, vol. 11, no. 1, (2017).
340. Tweedie, S., Seidenstein, T. "Setting a Global Standard: The Case for Accounting Convergence." *Northwestern Journal of International Law & Business*, vol. 25, no. 3, (2005): 588-608.
341. Uribe Macías, M.E. "Analysis of construction projects stakeholders from corporate social responsibility." *Cuadernos De Administración*, vol 33, no. 58, (2017): 58-76.
342. Van Beest, B.G., Boelens, S. "Quality of Financial Reporting: measuring qualitative characteristics. NiCE." Working Paper 09-108, Nijmegen, The Netherlands, (2009).
343. Velikorossov, V.V., Chaykovskaya, L.A., Filin, S. A. *Transfer Pricing for Taxation of Transnational Corporations under Innovative Economy Conditions*. 2nd International Conference on Contemporary Education and Economic Development (CEED 2019).
344. Viglioni, M.T.D., Ferreira, M.P., Aveline, C.E.S., Alcântara, J.N. "Corruption, R&D, and Performance: Firm-Level Evidence from Latin America." *Journal of Applied Accounting Research*, vol. 23, no. 4, (2022):806-824.
345. Walton, P.J. "IAS 39: Where Different Accounting Models Collide." *Accounting in Europe*, vol.1, no. 1, (2004): 5-16.
346. Wang, J.Y., Probst, J., Stoskopf, C., Sanders, J., McTigue, J. "Information asymmetry and performance tilting in hospitals: A national empirical study." *Health Economics*, vol. 20, no. 12, (2011): 1487-1506.
347. Whang, T. "Playing to the Home Crowd? Symbolic Use of Economic Sanctions in the United States." *International Studies Quarterly*, vol. 55, no. 3, (2011): 787-801.
348. Wolfers, J., Zitzewitz, E. "Using Markets to Inform Policy: The Case of the Iraq War." *Economica*, vol. 76, no. 302, (2009): 225-250.
349. Yang, M., Zhang, Q., Yi, A., Peng, P. "Geopolitical Risk and Stock Market Volatility in Emerging Economies: Evidence from GARCH-MIDAS Model." *Discrete Dynamics in Nature and Society*, (2021): 1-17.
350. Ylönen, M., Teivainen, T. "Politics of Intra-firm Trade: Corporate Price Planning and the Double Role of the Arm's Length Principle." *New Political Economy*, vol. 23, no. 4 ,(2018): 441-457.
351. Yousefinejad, M., Ahmad, A., Salleh, F.M.D., Abdul Rahim, R., Azam, H.M.D. "The Mediating Effect of Information Asymmetry on IFRS and Foreign Direct Investment." *International Journal of Economics and Management*, vol. 12, no. 2, (2018): 641-656.
352. Zadorozhnyi, Z.M. "Determinants of firm's innovation: increasing the transparency of financial statements." *Marketing and Management of Innovations*, vol. 2, no. 8, (2021).
353. Zahid, R.A., Simga-Mugan, C. "An analysis of IFRS and SME-IFRS adoption determinants: a worldwide study." *Emerging Markets Finance and Trade*, vol. 55, no. 2, (2019): 391-408.
354. Zech, N. *Stakeholder relationship management in the context of crisis management. New Challenges of Economic and Business Development*. Riga, University of Latvia, (2013).
355. Zeghal, D., Mhedhbi, K. "An analysis of the factors affecting the adoption of international accounting standards by developing countries." *The International Journal of Accounting*, vol. 41, (2006): 373-386.

356. Zetter, M., Blumenfeld, B., Butler, K. and Singahl, B. "Transfer pricing and the new economics." International Tax Review, (November), (2009): 17–19.

357. Zhang, X. "Research and Strategies on the Risks of Foreign Direct Investment in Different Countries. 5th" International Conference on Economy Development and Social Sciences Research (EDSSR), 2022. Disponibil la: https://webofproceedings.org/proceedings_series/ECOM/EDSSR%202022/WHCP22060.pdf.

358. Zhang, X., Daly, X. "The determinants of China's outward foreign direct investment." Emerging Markets Review, vol. 12, no. 4, (2011): 309-510.

359. Zhang, Y., Hamori, S. "A Connectedness Analysis Among BRICS's Geopolitical Risks and the US Macroeconomy." Economic Analysis and Policy, vol. 76, (2022): 182-203.

360. Zhang, X., Daly, K. "The determinants of China's outward foreign direct investments." Emerging Markets Review, vol. 12, (2011): 389-398.

C. Legislație

361. Articolul 105.1 , Capitolul 14.2, Secțiunea V.1, Codul Fiscal al Federației Ruse.

362. Articolul 105.11 , Capitolul 14.2, Secțiunea V.1, Codul Fiscal al Federației Ruse.

363. Articolul 105.12 , Capitolul 14.2, Secțiunea V.1, Codul Fiscal al Federației Ruse.

364. Articolul 105.13 , Capitolul 14.2, Secțiunea V.1, Codul Fiscal al Federației Ruse.

365. Articolul 105.17 din Codul fiscal al Federației Ruse.

366. Articolul 105.9 , Capitolul 14.2, Secțiunea V.1, Codul Fiscal al Federației Ruse.

367. Articolul 23 din Legea 9.430, 1996.

368. Legea federală nr. 227-FZ din 18 iulie 2011.

369. Secțiunea 31(1) din Legea privind impozitul pe venit nr. 58 din 1962.

D. Teze de doctorat și master

370. Arafat, Y. and Haga, J. *Transfer pricing and its use for tax avoidance by corporations*. Master thesis in accounting. UMEA University (2020).

371. Benyasrisawat, P. "Earnings persistence, value relevance, and earnings timeliness: The Case of Thailand." Durham University, Doctoral thesis, (2011).

372. Boro, J. "Relationship between transfer pricing techniques and their level of implementation: A case of multinational companies in Kenya." Master Thesis, Business Administration, Nairobi University, (2013).

373. Jordaan, J.C. (2004). "Foreign Direct Investment and Neighbouring Influences." Unpublished doctoral thesis, University of Pretoria.

374. Pleune, J., Peters C.A.T., Essers P.H.J. *The desirability of the arm's length principle in the 21st century*. Master thesis International Business Tax Economics, Tilburg School of Economics and Management, Tilburg University. (2017).

375. Vissio, A.N., Samperna, S. *Blockchain and its impact on transfer pricing control*. Master thesis. Universita Politecnica delle Marche, (2022).

E. Alte surse

376. Accounting Standards Board. *Exposure Draft Statement of Principles for Financial Reporting*. London: ASB, (1995).

377. Achim, V. M., Borlea, N.S., Văidean, L.V., Florescu, R.D., Mara, R.E., Cuceu, C.I. "Economic and Financial Crimes and the Development of Society." Disponibil la: www.intechopen.com.

378. Adu, S. "15 Reasons why October 5th is a Day to Remember in the Nigerian Tax Terrain." Tax Article on BEPS, no.1, (2016), Disponibil la: PWC. www.pwc.com.

379. Australian Taxation Office. "Country-by-country reporting." Australian Government. (2022), Disponibil la: <https://www.ato.gov.au/business/international-tax-for-business/in-detail/transfer-pricing/country-by-country-reporting/>.

380. Bagaeva, A. "The quality of published accounting information in Russia." Acta Universitatis Oulensis Oeconomica 4. University of Oulu, (2010).

381. Barsch, S., Heckemeyer, J. H., Olbert, M. *Transfer Pricing and the Decision-making Authority of the Tax Function in Multinational Companies* (2019): 1-53.

382. Beer, S., de Mooij, R., Liu, L. *International Corporate Tax Avoidance: A Review of the Channels, Magnitudes, and Blind Spots* (2018), Disponibil la: www.RePEc.org.

383. CFI Team. *Qualitative Characteristics of Accounting Information*. (2022), Disponibil la: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/accounting/qualitative-characteristics-of-accounting-information/>.
384. Chen, J. *Brazil, Russia, India, China and South Africa (BRICS)*. Investopedia, (2022), Disponibil la: <https://www.investopedia.com/terms/b/brics.asp>.
385. Chirag Sheth, C. (2018). *Transfer pricing in post BEPS world*. Disponibil la: <https://www.wirc-icai.org/images/material/Transfer-Pricing-post-BEPS-world.pdf>.
386. Choi, J.P., Ishikawa, J., Okoshi, H. "Transfer pricing of intangible assets with the arm's length principle, *European Economic Blog*." The Centre for Economic Policy Research, 2020, Disponibil la: <https://cepr.org/voxeu/columns/transfer-pricing-intangible-assets-arms-length-principle>.
387. Damgaard, J., Elkjaer, T., Johannesen, N. "The Rise of Phantom Investments: Empty Corporate Shells in Tax Havens Undermine Tax Collection in Advanced, Emerging Market, and Developing Economies." *Finance & Development*, September 2019. Disponibil la: <https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/2019/09/the-rise-of-phantom-USD-in-tax-havens-damgaard>.
388. Deloitte. *Country-by-Country Reporting Though Leadership FAQs* (2016).
389. Depository Trust and Clearing Corporation. "Systemic Risk Barometer." Dtcc.com, (2021), Disponibil la: <https://www.dtcc.com/news/2021/december/07/inflation-and-climate-change-a-growing-threat-to-financial-markets>.
390. Duri, J. "Transparency International Anti-Corruption Helpdesk Answer Corruption and economic crime." Disponibil la: <https://www.transparency.org/en/what-is-corruption>, (2021).
391. ESMA. "Russian war adds uncertainty and volatility to eu financial markets." 2022, Disponibil la: <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/russian-war-adds-uncertainty-and-volatility-eu-financial-markets>.
392. ESMA. *ESMA Report on Trends, Risks and Vulnerabilities*. TRV Risk Monitor, vol. 2, (2022).
393. ESMA. *Ghid ESMA pentru aplicarea standardelor referitoare la informații financiare*. (2014). Disponibil la: <https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/2014-esma-1293ro.pdf>.
394. European Commission. "European Union accounting rule 15: related party disclosures." (2009), Disponibil la: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/about_the_european_commission/eu_budget-eu-accounting-rule-15-related-party-disclosures_2009_en.pdf.
395. EY European Attractiveness Survey. *Investițiile străine directe în Europa, un joc cu două reprize complet diferite: actuala volatilitate afectează strategia, în timp ce atractivitatea pe termen lung induce încredere*. (2022). Disponibil la: https://www.ey.com/ro_ro/news/2022/5/investitiile-straine-directe-in-europa.
396. FASB. *Original Pronouncements as amended. Statement of Financial Accounting Concepts No.1*, (2008). Disponibil la: https://www.fasb.org/resources/ccurl/816/894/aop_CON1.pdf.
397. FASB. *Statement of financial accounting concepts no.8: conceptual framework for financial reporting*. Norwalk, CT: Financial Accounting Standards Board, (2010).
398. Financial Times. "Emerging markets hit by record streak of withdrawals by foreign investors." 2022, Disponibil la: <https://www.ft.com/content/35969b19-86db-4197-a419-b4a761094e9a>.
399. Hattingh, J. "Transfer Pricing in South Africa." Presentation to Portfolio Committee on Trade and Industry 22 April 2015. Disponibil la: <https://www.thedti.gov.za/parliament/2015/UCT.pdf/>.
400. Henock, L., Oktay, U. *The effect of IFRS on foreign direct investments: Evidence from cross-border acquisitions*, (2012), Disponibil la: https://www.fox.temple.edu/wp-content/uploads/2012/08/IFRS_4_2012.pdf.
401. IASB. *Conceptual Framework for Financial Reporting. IFRS Foundation*. (2018), Disponibil la: <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/PdfAlone?id=24380&sidebarOption=UnaccompaniedConceptual>.
402. IASB. *Use of IFRS Standards around the world*. IFRS Foundation, (2018), Disponibil la: <https://cdn.ifrs.org/-/media/feature/around-the-world/adoption/use-of-ifrs-around-the-world-overview-sept-2018.pdf?la=en>.
403. IFRS. *IFRS Foundation's World Standard-setters Conference (2022): a summary*, Disponibil la: <https://www.ifrs.org/news-and-events/news/2022/10/ifrs-foundations-world-standard-setters-conference-2022-a-summary/>.
404. IFRS. *World Standard-setters Conference (2019)*, Disponibil la: <https://www.ifrs.org/news-and-events/news/2019/09/world-standard-setters-conference-2019/>.
405. Instituto de Estudios Superiores de la Empresa. *Código de gobierno para la empresa sostenible*. Barcelona, Spania: Universidad de Navarra (2002).
406. KPMG. *BEPS Action Plan 13 Master File and Country by Country reporting: Navigating challenges with tax, accounting and IT service offerings*, (2016), Disponibil la: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/pdf/2016/06/BEPS-Action-Plan-13.pdf>.

407. Lohse, T. and Riedel, N. *Do Transfer Pricing Laws Limit International Income Shifting? Evidence from European Multinationals*. (2013), Disponibil la: www.RePEc.org.
408. MCA. *Ministry of Corporate Affairs Press Release No. 11/10/2009 CL-V*, (2015), Disponibil la: https://www.mca.gov.in/Ministry/pdf/PressRelease_06012015.pdf.
409. McNair, D., Dotley, R., Cobham, A. (2010). "*Transfer Pricing and the Taxing Rights of Developing Countries*." 2010, Disponibil la: <https://core.ac.uk/download/files/662/28878778.pdf>.
410. Memorandum of Understanding. *The Norwalk Agreement – sottoscritto a Norwalk*. Connecticut, USA il 18 Settembre, (2002).
411. Ministerul Finanțelor a Rusiei. *Comunicat de presă: Ministrul Finanțelor Anton Siluanov către jurnaliști*, - Ministerul Finanțelor. (2014), Disponibil la: https://minfin.gov.ru/ru/document/?id_4=22285.
412. Multilateral Convention to Implement Tax Treaty Related Measures to Prevent Base Erosion and Profit Shifting a intrat în vigoare la 1 iulie 2018 și acoperă deja 99 de jurisdicții, rolul acesteia fiind de a oferi soluții concrete pentru eliminarea lacunelor din normele fiscale internaționale existente prin transpunerea rezultatelor proiectului BEPS al OECD/G20 în convențiile fiscale bilaterale din întreaga lume, conform <https://www.oecd.org/tax/treaties/multilateral-convention-to-implement-tax-treaty-related-measures-to-prevent-beps.htm>.
413. National Action Plans on Business and Human Rights. *Small & medium-sized enterprises*. (2022), Disponibil la: <https://globalnaps.org/issue/small-medium-enterprises>.
414. Nehoray, M., Lemmens, J., Adachi, Y. "*Transfer pricing documentation and country-by-country reporting*." *Deloitte*. (2015).
415. Notificare publică nr. 42 cu privire la chestiuni privind rafinarea depunerii tranzacțiilor cu părțile afiliate și administrarea documentației contemporane privind prețurile de transfer.
416. OECD. *Model Tax Convention on Income and on Capital: Condensed Version 2017*.
417. OECD. "*OECD Model Tax Convention on Income and on Capital*." (2017), Disponibil la: https://read.oecd-ilibrary.org/taxation/model-tax-convention-on-income-and-on-capital-2017-full-version_g2g972ee-en#page1.
418. OECD. "*Activated exchange relationships for CRS information. Automated Exchange Portal*" (2021), Disponibil la: <https://www.oecd.org/tax/automatic-exchange/international-framework-for-the-crs/exchange-relationships/>.
419. OECD. "*Country-by-Country Reporting – Compilation of 2021 Peer Review Reports*." Inclusive Framework on BEPS: Action 13. (2021).
420. OECD. "*Country-by-Country Reporting – Compilation of Peer Review Reports (Phase 1). Inclusive Framework on BEPS: Action 13*", (2018).
421. OECD. "*Country-by-Country Reporting – Compilation of Peer Review Reports (Phase 2). Inclusive Framework On BEPS: Action 13*" (2019).
422. OECD. "*Country-by-Country Reporting – Compilation of Peer Review Reports (Phase 3). Inclusive Framework On BEPS: Action 13*" (2020).
423. OECD. "*Glossary of industrial organization economics and competition law. OECD*." Disponibil la: <https://www.oecd.org/regreform/sectors/2376087.pdf>.
424. OECD. "*International Framework for the CRS. CRS Information*" (2021), Disponibil la: <https://www.oecd.org/tax/automatic-exchange/international-framework-for-the-crs/>.
425. OECD. "*OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations*." (2022).
426. OECD. "*OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2017*." OECD Publishing, Paris, (2017).
427. OECD. "*Tax Effects on Foreign Direct Investment – Recent Evidence and Policy Analysis*." OECD Tax Policy Studies, no.17, (2008), ISBN 978-92-64-03837-0.
428. OECD. "*International investment implications of Russia's war against Ukraine (abridged version)*". (2022), Disponibil la: <https://www.oecd.org/ukraine-hub/policy-responses/international-investment-implications-of-russia-s-war-against-ukraine-abridged-version-6224dc77/>
429. OECD. *Activated exchange relationships for Country-by-Country reporting*. (2022), Disponibil la: <https://www.oecd.org/tax/beps/country-by-country-exchange-relationships.htm>.
430. OECD. "*Measuring and Monitoring BEPS, Action 11 - 2015 Final Report, OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project*." OECD Publishing, 2015, Paris.
431. OECD. "*ISD in figures*." 2022, Disponibil la: <https://www.oecd.org/investment/investment-policy/ISD-in-Figures-April-2022.pdf>.

432. Pravda. "Rusia a inventat un „nou Big Eight - cu Brazilia și Iran." (2022), Disponibil la: <https://www.pravda.com.ua/news/2022/06/11/7351902/>.
433. Programul pentru reforma contabilității în conformitate cu standardele internaționale de raportare financiară aprobat prin rezoluția Guvernului Federației Ruse nr. 283 din 6 martie 1998.
434. Rodi, R.J. *Implementing IFRS for SMEs-Lessons from Brazil*, (2015). Disponibil la: <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/supporting-international-standards/discussion/implementing-ifrs-smes-lessons-brazil>.
435. Rudzikiene, A. "Transfer pricing methods." Royalty Range, (2017), Disponibil la: <https://www.royaltyrange.com/home/blog/transfer-pricing-methods>.
436. Rus A. *Ghidul OECD de "evaluare" a impactului pandemiei asupra preturilor de transfer a fost emis. Ce trebuie sa faca companiile?* (2020) Disponibil la: https://www.ey.com/ro_ro/tax/ghidul-OECD-de--evaluare--a-impactului-pandemiei-asupra-preturi.
437. *Scandaluri financiare*. Disponibil la: https://ro.qaz.wiki/wiki/Accounting_scandals#The_fraud_triangle
438. Sørensen, K. *The governance of company groups*. (2021). <https://doi.org/10.1787/6302f79a-en> .
439. Standardul PBU 1/2008. *Politicile contabile ale întreprinderii*, punctul 6.
440. Stuart, A. "Transfer Pricing: A World of Pain." CFO Magazine, 2009, Disponibil la: <https://www.cfo.com/accounting-tax/2009/09/transfer-pricing-a-world-of-pain>.
441. Tax Justice Network. *Country by country reporting* (2020), Disponibil la: <https://taxjustice.net/topics/country-by-country-reporting/>.
442. Tax Justice Network. *What is a tax haven?* FAQ (2022). Disponibil la: <https://taxjustice.net/faq/what-is-a-tax-haven/#:~:text=Although%20there%20isn't%20a,they%20should%20in%20those%20countries..>
443. The Economist. "Special Report of the Economist on Offshore Finance: Storm Survivors." The Economist, 2013, Disponibil la: <https://www.economist.com/special-report/2013/02/14/storm-survivors>.
444. Tørsløv, T. R., Wier, L. S. and Zucman, G. *The missing profits of nations* (2018). Disponibil la: <http://gabriel-zucman.eu/missingprofits/>.
445. TPG, Introduction to transfer pricing. Evolution of transfer pricing (2017). Disponibil la: <https://tpguidelines.com/b-1-introduction-to-transfer-pricing/>.
446. Trajkovska, O.G., Svrtinov, V., Dimitrova, J. *The future of IFRS*. UGD Academic Repository, (2013), Disponibil la: https://eprints.ugd.edu.mk/8481/1/_ugd.edu.mk_private_UserFiles_olivera.trajkovska_Desktop_Trud-Svistov.pdf
447. Transfer Pricing Asia, (2018b). *What is a master file?* Disponibil la: <https://transferpricingasia.com/2018/01/10/master-file/>.
448. Transfer Pricing Asia, (2018b). *What is a master file?* <https://transferpricingasia.com/2018/01/10/master-file/>.
449. Transfer Pricing Asia. *What Is A Local File?* (2017), Disponibil la: <https://transferpricingasia.com/2017/06/08/transfer-pricing-local-file/>.
450. UNCTAD. "World Investment Report 2022- International tax reforms and sustainable investment." 2022, Disponibil la: <https://unctad.org/webflyer/world-investment-report-2022>.
451. UNCTAD. (2022). "Foreign Direct Investment in LDCs." Disponibil la: https://unctad.org/system/files/official-document/diaeia2022d1_en.pdf .
452. UNCTAD. (2022). "World Investment Report 2022- International tax reforms and sustainable investment." Disponibil la: <https://unctad.org/webflyer/world-investment-report-2022>.
453. UNCTAD. *Global foreign direct investment recovered to pre-pandemic levels in 2021 but uncertainty looms in 2022*, (2022). Disponibil la: <https://unctad.org/press-material/global-foreign-direct-investment-recovered-pre-pandemic-levels-2021-uncertainty>.
454. UNCTAD. *Global foreign direct investment falls 49% in first half of 2020*. (2022). Disponibil la: <https://unctad.org/news/global-foreign-direct-investment-falls-49-first-half-2020>.
455. Valentiam Group (2021a). *Understanding the Master & Local File for Transfer Pricing*. <https://www.valentiam.com/newsandinsights/understanding-master-local-file-transfer-pricing>.
456. Yasinskiy, Y.A. *Novaya informatsionno-povedencheskaya paradigma: konets ravnovesnoy teorii ili yeye vtoroye dykhaniye*. Disponibil la : <https://institutiones.com/%20general/640-informacionno-povedenceskaya-paradigma.html>.
457. Zoicaș-Ienciu, A. (n.d). "Caracteristicile investițiilor pe piețele emergente de capital. Economie teoretică și aplicată." Disponibil la: <http://store.ectap.ro/articole/32.pdf>.